

műsor

özépeurópai
június 5.

zenekar. 17.15: Beszélgetés.
Közben hírek.
Házikvartett hangv.
Déli harangszó. 12.05:
Hírek. 1: Pontos idő-
mérés. 2.30: Hírek. 4:
gyetem. 5.10: A föld-
művelésügyi előadása. 6:
elbeszél: Sylvia c. balet-
előadás. 7.35: A T. elő-
adása. 8.15: Lóverseny.
Hangverseny. Szan-
dor Ferenc operaház-
előadása. Verdi: Tra-
vata. Walkür. Mozart: Cos-
taner. Mesterdalmok.
10.25: Pontos idő-
mérés, hírek, majd gra-
fika. Massenet, Musszorgy,
Wagner, Rachmaninoff,
Kreiser, Schumann,
Rimski-Korsakov,
Vallo, Ronald műve-
k.
hat-est. Kiurina Bertia
közreműködésével.
Katonazene.
Népszerű hangv. 21.30:

Operett-est. 22: Zoltán

er: Istenek alkonya e
felvonása.
Mozart: D-moll zongora

amofon.
anczene.
Jana 19.30: Opera.

Opera.
egyes hangv.

nekari hangv. Grieg
imperdinék. Chopin m

tz. Poznan: 20.35: Szé-
aderewski és Chopin

Cselliójáték. 20: Vig-
atonazene. 21: Filhar

ek. június 6.

Fejes szalonzenekar
Paul Lincke: Grigi
üfel: Tavasz visszatér
-szvit. Leuschner: Jég-
ábránd. Lehár: Éva -
Egysült erővel. - eg-
k. 12: Déli harangszó
plomból. Időjárásjele-
nyen. Gastaldon: Ma-
rny Alajos: Oh, mér-
i: Varrólány dala. Hu-
olár Antal - ifj. Wlas-
ra. Damokos László-
fiért. Verdi: Traviata
Három régi magya-
óránt-dalok. 12.25: Hí-
dőlés. Időjárásjele-
4: Thury Mária mesé-
jelzés. Időjárásjelentés
Mihály novellái: A
ó. 5.30: Magyar népdal-
k. Zongorán előadja
dr. 6: Császár Elemér
r. tanár előadása: „Ke-
dalom multjából”. 6.30:
előadása: „A hang-
Gramofonhangverseny

rdelése

ALKALMI VÉTEL
Olesón eladó jól beren-
dezett rézöntőde és
megmunkáló berende-
zés, bevezetett árucik-
kel. Ért. kezesetni a ki-
adóban.

SCHWARTZ 16
NÁCNE orth. köcs-
VEGETARIUS ER-
TERME és tejcsarnok
Reg. Ferdinand (Wol-
selényi-utca) 10. szan-
altt megnyit. Ugyan-
ott naponta friss tehén-
és bivalytej, ugyan-
tén naponta frissen ki-
szített tejszin, tej-
vaj és túró kapható.
Csesezőknek és te-
tegeknek állandóan eg-
tehtől fejt tej
kapható házhoz
litva is.

KÉT SZOBA kony-
hás komfortos lak-
ásonnal kiadó. Ért.
kezni d. e. 11-1
kötzt str. Memorand-
lul 10. I. emelet
udvaron dr. Weisz P.
lőpnél.

1930. június 6

Péntek

5690 év Szivan 10

Uj Kelet az egyetlen ország
és lakossági politikai
napilap
H. e. S.
Művelődési és közéleti életünknek szentelt napilapunkat

Munkatársak és a kiadóvezető
Szerkesztő: Dr. Pop (v. Árpád) 22
Telefon 8-74.
Hírek: Balaton (Nyomda) 187.
HÍRLELTETÉSI ÁRAK:
Egy évre .. 1100
Félévre .. 600
Három hónapra .. 350
Egy hónapra .. 110
KÜLFÖLDI HÍRLELTETÉSI ÁRAK:
Egy hónapra 1 dollár (vagy annak
megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár.
Művelődési
és közéleti életünknek szentelt napilapunkat

Harc a koncessziók körül

A bukaresti politikai élet porondján a különböző ellenzéki pártok gladiátorjai jelenleg a koncesszió körül verekednek. A romai cirkuszjátékokra emlékeztető küzdelem a naiv szemlélő előtt azt a látszatot keltheti, hogy az ellenzéki pártok, főleg pedig a liberálisok, elsősorban az állam és ama intézmények jövőjéért aggodnak, amelyeket a kiadandó koncessziók által akarnak európai nivóra emelni. Frázisok hangzanak fel a Morgan-csoport mellett és a Blair-csoport ellen, hazafias szövegek puffannak el, mintha holmi nemzetvédelmi ügyről volna szó: mintha a koncessziók kiadásán, vagy ki nem adásán függne Románia léte, vagy nem-léte.

Persze a frázisok és szövegek hangzása közben senki sem beszél arról, hogy Románia csaknem ázsiai nivón álló telefonhálózatát és rettenetes utahálózatát hogyan kellene oly módon reorganizálni, hogy az az európai igényeket kielégítse. Az ellenzéki hangok nem arra kíváncsiak, hogy vajjon a Morgan-csoport vagy nem a Morgan-csoport fogja-e megajándékozni — a koncessziók busás jövedelmei ellenében — országunkat egy egyszerű telefonhálózattal, sem arra, hogy vajjon a Blair-csoport kitűnő utakat fog-e készíteni, — hanem lényegében az érdekli őket, hogy mit kereshetnének ők is az üzletben: milyen előnyöket nyújthatna nekik a Morgan-csoport, vagy konkurrensé, amennyiben ők is hozzájárulnának a koncesszió kiadásához.

Hogy mennyire nincs igazi közvélemény Romániában, mennyire nincs tradíciókban gyökeredző demokrácia, — azt éppen a koncessziók körüli hercehurca bizonyítja. Minden más nyugati országban, ahol valami közérdekű és a gazdasági életre is kiható, tehát nagyhorderejű kérdésről esik szó, — ott a kormányok első feladatának a közvélemény megkérdezését tartják és jaj volna egy olyan államférfinek, aki az ilyen problémákat nem a közönség legjobb érdekei szerint oldaná meg, hanem egyének, vagy érdekesoportok szempontjaira lenne tekintettel. Ezzel szemben nálunk még egyetlen szó sem esett arról, hogy vajjon a Morgan-csoportnak kiadandó telefonkoncesszió milyen mértékben fogja kielégíteni a romániai közönség igényeit; hogy vajjon a Morgan-csoport, amellyel, hogy a legideálisabb telefonhálózattal fogja megajándékozni Romániát; egyben nem-e fog olyan terhet zudítani a közönség nyakába, amelyek csak újabb súlyos nehézségeket fognak gördíteni a gazdasági kibontakozás és konszolidáció útjában.

Hiszen már egy koncesszió tüze megégette a szánkat. Annakidején a kormány mint nagy diadalt jelentette be, hogy sikerült a romániai gyufagyárak monopóliumát a Krueger-trösztnek odaajándékozni, amely ennek ellenében hosszú lejáratu és jelentős kölcsönt adott a kormánynak. Azóta a romániai gyufagyárak tényleg átmentek a svéd gyufatröszt birtokába. A kölcsönkapott pénz, amelytől a gazdasági élet fellendülését vártuk, eddig semmiféle javulást nem hozott, sőt a nyomorúság fokozódott, az egzisztenciák újabb tízezrei mentek tönkre, a vállalatok tömegesen léptek csődbe, a munkanélküliség katasztrófálisan nő. Ezzel szemben a gyufa ára a közeli napokban 3 lejre emelkedik, annak ellenére, hogy a gyufa melyet most már Krueger gyárai gyártanak, egy szikrányival sem lett jobb, vagy rosszabb, ellenben számbeli bőségben, skatulyánként, alaposan megfogyatkozott.

Kiderült tehát, hogy a gyufa-koncesszió kiadása, amelytől pedig a kormány

olyan sokat várt, nem jelentett egyebet, mint a romániai lakosság újabb anyagi megterhelését, az állam kasszájának átmeneti, de annál gyorsabban ismét válságba került egyensúlyát; nem jelentette egyetlen vállalat szanalását, egyetlen egzisztenciát megmentését sem. Ha a közvélemény, vagy legalább is egy, a lakosság valódi érdekeit szem előtt tartó parlament legridegebb ellenőrzése mellett jött volna létre ez a kon-

cesszió, — akkor valószínűleg lettek volna benne olyan paragrafusok, amelyek az összesség javára volnának használhatók.
Nem esoda tehát, ha bennünket bizonyos aggodalommal töltenek el azok a civakodások, amelyek a telefon- és utépitési koncessziók kiadása körül a bukaresti politikai élet porondján lejátszódnak. Attól tartunk, hogy a két ellentétes csoport veszekedése közben el-

sikkad a lényeg és a két veszekedő közül egyedül a koncessziót elnyerő cég fog örülni, mint akinek egyedül fog zsiros tüzet jelenteni a koncesszió kiadása. A kormánynak mindenesetre résen kell lennie és szemben a liberálisoknak a hasznoscska szagát kergető lármájával, — olyan módon kell megkötnie az illetékes pénzesoporttal a szerződést, mely az ország, vagy az ország egyes rétegeinek javára fog szolgálni.

Megint elkobozták a Cuvántult

Bukarestben újra szenzációs eseményeket várnak

A fővárosi lapok szerint a dinasztia tagjai között nézeteltérések merültek fel, amelyeknek eloldódását a Hohenzollern-Sigmaringen-Ház fejére bízzák

Szakadatlanul folynak Bukarestben a régenstanácsi kihallgatások és a politikai tanácskozások

Bucaresti-Bukarest, június 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután a bukaresti Adeverulban egy különös cikk látott napvilágot. A cikk szerint beavatott körökben igen pesszimizistkusan ítélik meg a politikai helyzetet és megállapítják, hogy a kormány elnökének feje felett sötét felhők tornyosulnak. Mindez a lap szerint nem a koncentrációs kormány lehetőségében leli a magyarázatát, nem is a frakciók közötti nézeteltérésekre vezethető vissza, hanem függetlenül a belpolitikai helyzettől sokkal mélyebben fekvő okokban gyökeredzik.

Mária királyné a régenstanácsi kihallgatásánál

Ugyanakkor az Universul ma reggeli száma arról ad hírt, hogy Mária királyné Cyrill volt orosz nagyherceg kíséretében meglátogatta a régenstanácsi kihallgatást, aki olyan közléseket tett, amelyek mélyen lehangolták a királynét. Mint már tegnap jelentettük, Mária királyné holnap, pénteken Bajorországba utazik s néhány nap múlva követni fogják a királyi család többi tagjai is. Bukaresti lapok szerint bizonyos konfliktus volna a királyi család tagjai között s az özvegy királyné szükségesen tartotta, hogy e konfliktus eloldódását a Hohenzollern-Sigmaringen ház fejére bízzák rá. Egyes lapok szerint a királyné előbb a régenstanácsi kihallgatást akarta felkérni a konfliktus elintézésére, sőt Maniu miniszterelnök, Barbu Stirbey herceg és Bratianu Vintila közbejárását is kérte volna, ezek az intervenciók azonban nem jártak eredménnyel. Hogy milyen konfliktusról lehet szó, azt a lapok csak sejtetni engedik. Allítólag bizonyos, a dinasztia illető kérdésben Mária királyné és Miklós herceg nem értenének egyet.

Elkobozták a Cuvántult

Ma reggel Bukarestben elkobozták a Cuvántult s intézkedés történt arra vonatkozólag, hogy vidékre se tudjanak eljutni az elkobzott példányok. Ez a hír nem lep meg különösen senkit sem, hiszen valahányszor a ténithez hasonló hírek kerülnek forgalomba, a Cuvántult — amelynek az ilyen természetű kérdésekben tanúsított érzelmei közismertek — el szokták kobozni. Az elkobzás azonban, mint minden hasonló aktus, olajat önt a tüzre és szabadjára engedi az amagy is feltűzött fantáziákat. Így ha a bukaresti lapok óvatosan is kezelik a kérdést, annál nyiltabban

beszélnek a kávéházakban, ahol a legfelelőtlenebb kombinációkat eresztik szárnyra. Bukarestben erősen tartja magát az a hír, hogy valami igen fontos dolog van készülöben, ami a legkedvezőbbben fog lebonyolódni.

Nyári szenzáció?

Nincs azonban kizárva, hogy e hírek mögött tendenciózus inszinuációk húzódnak meg. A parlamenti ülészek néhány nap múlva befejeződik és Romániában tradícionális szokás, hogy a parlamenti ülészek berekesztésével a legfantasztikusabb politikai kombiná-

Miért utazik Mária királyné külföldre?

Lehetséges az is, hogy az a dinasztikus kérdés, amelyre a bukaresti lapok céloznak, egészen másutt keresendő. Tegnap már jelentettük, hogy Ileana hercegnő, aki jelenleg Kairóban tartózkodik, egyes görög lapok jelentése szerint Kairóban találkozott Hochberg gróffal. Noha a kairói román követség a leghatározottabban megcáfolta ezt a hírt, amelyről szerinte csak annyi volt igaz, hogy Hochberg gróf találkozni akart a hercegnővel, aki azonban elzárkózott e találkozás elől, mégis akadt néhány bukaresti lap, amely azt a fantasztikus hírt közölte, hogy Ileana hercegnő Kairóban titokban házasságot kötött Hochberg gróffal. Nem valószínű, hogy ez a hír megfeleljen a valóságnak, de még sincsen kizárva, hogy a Hohenzollern-Sigmaringen ház családi találkozója Ileana hercegnő terveivel van kapcsolatban.

Ennek a feltevésnek ugyan ellentmond az a körülmény, hogy Mária királyné külföldi útja során Párisba is el fog látogatni és ez a párisi látogatás allítólag a legszorosabb kontaktusban van a dinasztia tagjainak kibékítésével.

Ezek az újabb és váratlanul jött politikai szenzációk teljesen háttérbe szorították az eddig napirenden lévő kérdéseket. Sokkal kevesebb szó esik ma már a híres telefonkoncesszióról is s az ellenzéki lapok kevesebbet foglalkoznak a kormány két frakciója közötti nézeteltéréssel is. Ugy látszik, hogy ezek a nézeteltérések már javarészt ki is küszöbölődtek. Nem mintha az egyes frakciók elégedetlenségét sikerült volna orvosolni, hanem azért, mert az utolsó órákban a kormánypárt tagjai belátták, hogy soha sem volt olyan szükség az egyetértésre, mint éppen

előzőket eresztik szárnyra. Nyáron ugyanis, ha a parlament kapui bezáródnak, a politikai életnek is vége van, már pedig sem a bukaresti lapok, sőt a bukaresti polgárok nem tudnak megélni politikai szenzációk nélkül és így a lapok erre az időre mesterségesen szökták kitermelni a politikai szenzációkat. Ilyenkor jön el az ideje a vég nélküli fúziós tárgyalásoknak, ellenzéki koncentrációnak, kormánybukásnak s más hasonló belpolitikai szenzációknak, amelyeknek egyetlen bajuk az, hogy a legtöbb esetben igen tavol állnak az igazságtól.

ezekben a napokban és éppen ezért mindkét részről a legnagyobb személyi áldozatok meghozására hajlandók. Már pedig kétségtelen, hogy ezek az elégedetlenségek elsősorban személyi természetűek. A személyi áldozatra a legszébb példát Vaida belügyminiszter mutatta, aki — mint tegnap jelentettük — kijelentette, hogy a párt egységének érdekében hajlandó otthagyni a belügyminiszteri széket és átvenni a kolozsvári tartományi igazgatóság vezetését. Vaidának e gesztusa után természetesen el kellett hallgatni az összes személyi ambícióknak.

A szenátorok tegnapi demonstrációja után egyébként is biztosra vehető, hogy a Maniu és a Mihalache-frakció között teljes a harmónia. Rövidesen össze fog ülni a nemzeti parasztpárt vezérő bizottsága, amelyen a még megoldatlan kérdéseket likvidálni fogják.

Bucaresti-Bukarest, június 5. Ujabb jelentések szerint a fővárosban szakadatlanul folynak a politikai tanácskozások. A régenstanács tegnapi kihallgatáson fogadta Maniu miniszterelnököt, majd Bratut, a szenátus és Pop-Csiesót, a kamara elnökét. E tanácskozásokról semmilyen jelentést sem adtak ki. Maniu miniszterelnök tegnap hosszú megbeszélést folytatott Grigore Filipescuval, az Epoca igazgatójával. Jorga professzor ma estére összehívta pártjának vezetőit, hogy tájékoztassa őket az aktuális kérdésekről.

Egy bukaresti távirat szerint Avescu tábornokot, aki Turnu-Severinben nyaral, sürgősen Bukarestbe rendelték. Hogy a tábornokot a régenstanács, a kormány, vagy pedig saját pártjának a vezetői hívták-e Bukarestbe, az a szűkszavú jelentésből nem derül ki.

IRÓK - IRÁSOK

Két új regény az örök bolygó zsidóról

(Ilja Ehrenburg: *Visum der Zeit; Viereck Eldridge: Autobiografie des ewigen Juden; Paul List-Verlag, Leipzig.*)

A német könyvpiacra most jelent meg két jelentős és elgondolkasztó mű, amely az örök bolygó-zsidó legendáját veti fel. Az egyik, éppen az, amelyik „A bolygó zsidó önéletrajza” címmel jelentkezik, a legenda alakjait beszél, a másik, amelyik Ahasvér nevét nem is említi, tulajdonképpen magát a bolygó zsidót, az ő pontos utódját és modern alakját beszélgeti.

E másodiknak szerzője, Ilja Ehrenburg, az új generációnak legjelentekesebb írója, aki husz éve sodródik a világban, forradalmakba, börtönökbe, emigrációkba, hazákat keresve és hazátlanul. A nemzetköziség vándora ő, a határok vendége, ki házat utlevelére építette. Regényei az örök keresés, nyugtalanság, népek és városok keveredésének könyvei, a hitetlenség hitének, a keserűség édességének, a cinikusság szentimentalizmusának ízével. Legújabb könyvének hőse, mely „Az idő vízuma” címet viseli, hasonlóan előbbi könyvei hőseihez, szintén minden határt átlép és minden vidéket újból és újból beholyong; ez is a bolygó zsidó naplójegyzeteinek lapjai közé sorozható. Ezek a naplójegyzetek, amelyek a világ minden tájáról keltezettek, a bretagne-i kisvárost, a párisi Dome- és Rotonde-kávéházakat, Berlint, Hildesheimet, a dessau-i Bauhaus, Varsót, Kassát, Pozsonyt, Stambult, Athént, Batumot, Eperjest, Marseille-t és Prágát és minden elképzelhető tájékat leírják és feljegyzik. A könyv ottan legerősebb és legteljesebb, ahol a szerző fajtájához, a gettóhoz, a rabbihoz, az egész elsüllyedt és mégis élő világhoz érkezik, amelyből elindult.

Felejthetetlen, ahol ez a könyv a Chassidok történetéről beszél, vagy ahol a Caddikokat megjeleníti. Ki felejté el, ha egyszer is olvasta Reb Josele skiernievice-i caddik alakját! Mennyi sajnálkozó és megértő szeretet vezet őt elénk, mennyire népeinek régi igazi vezére ő. Szegényeket gyámolító, ügyetlen szeretete az elnyomott városka legelnyomottabb rétegének ad vigaszt és ezzel erősíti őket. Mennyire más a hatalmas és gazdag gerski caddik udvartartásával, díszletességével, a szertartásokat kihasználó, a régi hivatástól eltávolodó életével! Ehrenburg itt is, ebben is az élet, a szociális igazság mellé áll, bár soha nem volt tudatos és építő szocialista. Cionizmusa, amellyel szentimentalizmusát takarja (hány fajtájából származott irónál van ez így, egészen visszafelé, Heinéig!) akadályozza ebben. De mindig, mindenütt az elnyomottak mellé áll és ott is, ahol a gettók sötétségéről beszél, nem felejté el a belső osztálykülönbségeket. És nem felejté el, a lengyel városok képét jegyezve fel, az ország pogromhóskódó, reakciós, militarista, uralkodó rétegét sem. Ilja Ehrenburg, korunk e bolygó zsidója, korunkat adja, nem feledkezik meg e kor társadalmának hullámzásairól, harcainról sem.

A másik könyv, amely a bolygó zsidó tegnapi alakját beszélgetné, tulajdonképpen csak a tegnapiakról, a misztikus legendákról vázol fel érdekes regényt. Az örök bolygó zsidó misztikus legendája tárja fel színeit a kétezer év századain keresztül és a kalandok sora, melyeket a híres misztikus: Gustav Meyrink német nyelvű tolmácsolás — perreg fel előttünk. Hány alakban bukkan fel a különböző időkben, mi mindent él át mindenféle országokban, különböző istenek alatt. Kalandos világtörténet ez, vándorló világtörténet, kultúrák, szokások, népek egybemosásával. Salome kisértete, Pilátus, Nero, Attila, Mohammed, Nagy Károly, Don Juan, Esther, Jeanne D'Arc, Luther, Voltaire, Rotschild, Lenin és mindezek mellett a majomból kialakuló furcsa szolgál: Kotikokura jelzik e misztikus

alak utjának különböző állomásait. És mindez, telehintve a szerelmi mazsolák sorával, bőkezűen és izt adva. A generációk sora, amely ebben a könyvben felvonul, babonáival, bölcsességével; a hit és az ész ellenpólusai adják a bolygó zsidó naplójának mélyebb értelmét. Ez a mélyebb értelem azért meglehetősen

irodalmi és lényegében a bolygó zsidó legendájából az örökké kereső, emberlélőtti lázadó alakját hánnozza ki. Hogy ebben mennyi az igazság, azt a ragyogóan elmesélt, kalandor-regénynek beillő könyv olvasója nem igen fogja tudni. És ez is, ha nagyjában csak a felületen is: érték és érdem. N. J.

Az Indiába ismételten betört afgán törzseket az angol repülők teljesen szétszórták

Ujabb véres összeliiközések a hinduk és a karhatalom között

London, június 5. Peshavari jelentés szerint az afgán határ közelében az angol bombázó légi flotta tevékenysége újra megélt. Az Indiába betört törzsek ellen tüzérőket és páncéloskocsikat is felvonultattak. Shabdakar közelében a törzseket sikerült teljesen szétszórni. A harcokban az afgán irreguláris bandák nagy veszteségeket szenvedtek.

Bombayi jelentés közli, hogy a woerlyi fogolytáborban a rendet helyreállították. A nacionalista hinduk rohamozó osztagai nak és a tábor őrök katonaságnak másfél óras küzdelme 14 emberéletet követelt áldozatul. A sebesültek számát háromszázra teszik. A közelharcokban meg-

sebesült 18 angol katonát kórházba szállították.

Ujabb zavargásokat jelentenek Rawalpidehből, ahol a peshavari zavargások 17 beenszült főirányítójának hadbíróági tárgyalása folyik. A tömeg fenyegető magatartást tanúsított a karhatalommal szemben, mire a katonaság parancsnoka sortűzet vezényelt. A sortűz 7 halottat és 43 sebesültet eredményezett. A városban a főutak egész tartamára szigorított rendszabályokat léptettek életbe. Este 7 óran túl lennszült polgári személyeknek utcákon megjelenése 12 órán át tilos. A csoportosulásokat a legerélyesebb eszközökkel igyekeznek megakadályozni.

A kisantant konferencián kerül megbeszélésre a dunai államok gabonaszindikátusának a terve

Szó van arról, hogy Románia vegye kezébe a megszervezést

A világgpiacok helyzete a gabonamennyiséget illetően a lehető legkedvezőbb. A tengerentúli államok, eltekintve attól, hogy tengeteg tartalékkal rendelkeznek, az idei termésük is rekord-szerűnek ígérkezik. Ennek következtében újabb jelentős áresésekre lehet számítani a világgpiacra.

A legjobb esetben a gabona világgpiaci ára a tavalyi marad. Az exportgabonának egyedüli elhelyezhetőségi lehetősége a nyugateurópai ipari államokban van. Ezek a piacokon azonban két nagy konkurrens van a közepurópai exportgabonának: Amerika és a német köztársaságban a szovjetgabona. A mezőgazdasági országok az elmúlt év tapasztalatainak okhva, az ideit exportot úgy akarják megszervezni, hogy sem az amerikai, sem a szovjetgabona ne lehessen konkurrenciaképes. Ezzel a tervvel kapcsolatosan igen sokat beszélnek illetékes körökben arról, hogy a dunai államok gabonaszindikátusba akarnak tömörülni. A Duna mellett fekvő államok közül legelső sorban Románia, Magyarország és Jugoszlávia jöhetnek tekintetbe. Ezeknek az országoknak ugyanis a gabonaexportot illetően annyira összevágó érdekei vannak, hogy a gabonaszindikátus létesítéséhez hosszabb időt igénybevevő előkészület nem szükséges. A jelenleg elméleti burokban vajudó probléma először a genfi vámtarifa-kongresszuson merült fel. Ezen a kongresszuson Madgearu Virgil miniszter hosszú expozét tartott, amelyen

kijelentette, hogy az európai mezőgazdasági államoknak össze kell fogni a tengerentúli és szovjetgabona offenzívájának kivédésére.

Madgearu pénzügyminiszter expozéjával a külföldi sajtó igen behatóan foglalkozott, most már arról van szó, hogy Románia vegye kezébe a dunai államok gabonaszindikátusának megszervezését. Az utóbbi napok közzgazdasági eseményei erre a törekvésre vezethető vissza. Jugoszlávia és Magyarország között már jelentős közeledés történt.

Belgrádi jelentések szerint itteni politikai körökben erősen tartja magát az a hír, hogy Loucheur volt francia pénzügyminiszter európai körutja nem csupán a Briand-memorandummal kapcsolatos, hanem főleg arra szorított, hogy a kisantant államai és Magyarország között gazdasági vonatkozású érdekkapcsolatot hozzon létre.

Loucheur javaslata a legközelebbi Csehszlovákiában megtartandó kisantant konferencián érdemleges megbeszélés tárgyát fogja képezni.

Prágai jelentések szerint a kisantant legközelebbi konferenciáján Benes külügyminiszter nagyfontosságú javaslatot lép az érdektel hatalmak elé a Magyarországgal való gazdasági együttműködésre vonatkozóan.

A dunai államok gabonaszindikátusának sorsa, amint az előjelekből látszik, ezen a tanácskozáson fog elődni.

4,000.000 példány háborus regény

Remarque könyve 29 nyelven 3 000.000 példányban jelent meg. Olaszországban azonban elkobozták. Nyolcvanezer példányban fogyott Remarque cseh kiadása

Berlin, június 5. Mostanában tették közzé a német háborus regények statisztikáját, amely bizonyos tekintetben az olvasó közönség izlésére is érdekes fényt vet. A háborus könyvek között Erich Marie Remarque „Nyugaton a helyzet változatlan” című könyvének német kiadása vezet egymillió példány számmal. Sorrendben utána következik Renn „Háboru” című könyve 125.000 és Arnold Zweig „Girscha örmester” című regénye 80.000 példányszámmal. Wer-

ner Beumelburg éppen most adta ki „A Bosenmüller-esapat” című könyvét, míg első könyve, a „Németország zárójában” című könyve már 70.000-es példányszámmal ért el. Schauwecker 6 háborus könyvet írt és pedig: „Ez volt a háboru”. Pédányszáma: 45.000, „Elesett diákok háborus levelei” 40.000, „A nemzet ébredése” 30.000, „Frontkönyv” 10.000, „A tüzes út” 10.000, „Ez a béke” 10.000. Jünger „Acélesőben” című könyve 45.000, „A 125-ös erdő” pedig 12.000

pédányszámban jelent meg. Von der Vring „Suhren köztitéz” című regényét 20.000 példányban, „Canys Lafayette” című művét pedig 5000 példányban adták ki. Michel „Perhobstler gyalogosa” idáig 32.000 példányszámban, Seldte „M. G. K.” című háborus könyve 30.000, Bromen „O. S.” című könyve 25.000, Wilke „Prisonier Halmja” 22.000, Hein „Egy század katonája” 22.000 példányszámban jelentek meg. 20.000 példányszámban jelentek meg: Frey „Köt szerladák”, Dwinger „Hadsereg a tükés drót mögött”, Federn „Latour százados”, Bröger „Bunker 17”, Riebecke „Harc a Somme mellett” című könyve míg Joachim Rinpólnatz „Mint tengerész a háboruban” című könyve csupán 15.000 példányszámmal ért el. Grabenhorst „Volkenborn zászlós” 14.000, Binding „Háborus emlékek” című könyvét 12.000 példányszámban adták ki. Ugyan ilyen példányszámmal értek el Schreiber „Az yperni halála” és Carossa „Romániai napló” című könyve.

Valamennyi többi háborus könyv kiadása 10.000 példányszám alatt jelent meg. Összesen 30 német írótól 38 háborus regény jelent meg eddig. Remarque könyve, mint már említettük, elérte az egymillió példányszámmat, míg a többi 37 könyv együttvéve sem jelent meg egymillió példányban. Ha tekintetbe vesszük, hogy Remarque könyvét 29 nyelvre fordították le, úgy a „Nyugaton a helyzet változatlan” című könyv összesen három millió példányban jelent meg és pedig francia kiadás 440.000, az északamerikai 325.000, az angol 310.000, a cseh 81.500, a spanyol 75.000, a dán norvég 70.000, a holland 70.000, a lett 23.000, a finn 22.000, a magyar 21.500, a lengyel 20.000, a jiddisch 6700, a bolgár 6500, a román 6000, a görög 3000, az eszperantó 2400 és az orosz kiadás 2000 példányszámban jelentek meg. A könyvet, amelyet, mint ismeretes, Olaszországban elkobozták, katalániai, horvát, héber, szlovák, eszt, portugál, ukrán és dél-afrikai kapdialektusra is lefordították. Zweig „Girscha örmester” című könyvének fordításai, valamint Renn „Háboru”-ja szintén meglehetősen magas példányszámban és pedig 300.000 példányszámban keltek el.

A Keren Hajjeszod jeruzsálemi direktoriumának felhívása

Sulyos, gondterhes órák köszöntöttek reánk. A zsidó nép úgy Eric Izrael'len, mint a galutban mélyen meg van rendelve és fel van háborodva. A bevándorlás, korlátozás, a rendelő intézkedés mozgalomunk útőerét fenyegeti. A zsidó nép világszerte kifejezést fog adni tiltakozásának, érzéseinek és követeléseinek. De ezzel nem elégedhetünk meg. A zsidó nép tudja — és tudja az egész világ is, — hogy mi munkánkat, Eric Izrael felépítésének munkáját egy pillanatra sem fogjuk megállítani. Folytatni fogjuk azt, minden körülmények között és minden akadály dacára. Erőnk mindenekelőtt ön magunkban és munkánkban rejlik. Most meg inkább, mint eddig, meg kell az egész világnak mutatnunk, hogy mit jelent számunkra Eric Izrael és annak felépítése. A munka nem fog egy percig sem megállni, folytatnunk kell azt a legnagyobb odaadással és minden erőfeszítésünkkel.

A Keren Hajjeszod munka megerősítése nemcsak az országépítés lehetőségeit fogja fokozni, hanem meg fogja győzni a világot arról is, hogy a zsidó nép nem retten vissza és hogy nincs oly hatalom a világon, amely örök és utolsó reménységet elpusztíthatna, törekvéseit megbéníthatna és országa újjáépítésének munkájában feltartóztatna.

Minden zsidó álljon felverteve helyén és teljesítse kötelességét. Tetteinkkel fogunk tiltakozásainknak nyomatékot adni. A gondok órája majd elmúlik és a Keren Hajjeszodnak, a bevándorlás és telepítés Alapjának készenlétben kell lennie. Jeruzsálem, 1930. május 21.

A Keren Hajjeszod direktoriuma:
A. Hantke. L. Jaffe.

Uj Kelebt-nél

szemé és bilin

Dr. Bota pref

Cluj-Kolozsvár. Kelet tudósítóját aki mint tegnap vidékre tette át tegnap várattalan utcáin. Az antisz nemzeti viseletet antiszemita viszo. Egy Jassiban ta merde Danilót. élénk megrököny tereci zsidóság k tették a hatóság ugylatszik, nem nek Besztercét és das után visszaz. Dr. Halberg G Szövetség társeln a besztercei hitk ték másodikban i meyei prefektus dést kértek tőle megakadályozása lentette, hogy ép intézkedéseket eb maga is utra ké jon Danilo elfog.

Nyomban a kü a prefektus két tány és egy szak autón Borgóprun már telefonéresi ott-tartózkodik.

Borgóprundon sal, hogy Danilo vendéglőjében va parasztoknak. Dr. nal a megjelölt és a terebbe lépn ilo tüzes szavak tokat, hogy kerg zsidókat és koboz prefektus ekkor ilo válára tette gon mondtotta.

— A törvény u Ont! Kövessen!

Danilót rendkiv dulat, mert márn háborítatlanul vé első meglepetésbó fokhoz fordult és engedjék, hogy e lyozzák őt hazafi — Önknek nincs tőzatni — mond — mert én a rom colok és a nép v. A prefektus u sebben szólította nal kövessé őt.

— Öt perc gond nek. Ha ellensze elharcoltatni.

A par Danilót

Ekkor a parasz lettek és kijelent dik Danilót elvin megváltás őket n a testükön keres hozzáérni. A pre helyzet kezd kon kint várakozó es tusa után szétsz Daniló szívós ell végül is csendő megbilincselni.

A prefektus ut bilincselve a ver autóra tették és ben az Oradna Dornavatrára sz utasítása szerint fogja átadni Da Ezekre az óvat azért volt szüksé attól, hogy a bor meg fogja kisere sát a csendörök l

Kiküldött mun felkereste dr. Bo kérdést intézt. tatásainak körül részletesen ismer drámai jelentek majd kijelentette

Mindenki aki egyződött mindenkinek egmondhatja

árendelmény valóban komoly!!

hogy a 20% os

Ezen rendkívüli árkedvezmény még rövid időre meghosszabbított

„ELBE” Harisnyaház

Caica Regele Ferdinand 19. Cal. Reg. Ferdinand 29. (Kishid mellett)

Végetért Constantin Danilo Borgó-menti vendégszereplése

A beszercei prefektus személyesen tartóztatta le Constantin Danilót és bilincsekbe verve adta át az ügyészségnek

Dr. Bota prefektus erőlyes fellépése elejét vette a további izgatásnak. A borgóbeszercei epizód

Cluj-Kolozsvár, június 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Constantin Daniló, aki mint tegnap jelentettük a Borgó vidékre tette át működésének színterét, tegnap váratlanul felbukkant Beszerce utcáiban. Az antiszemita diákvezér román nemzeti viselkedést hordott és a beszercei antiszemita viszonyok iránt érdeklődött. Egy Jassiban tanuló zsidó diák felismerte Danilót. A hír természetesen élénk megrökönyödést váltott ki a beszercei zsidóság körében. Azonnal értesítették a hatóságokat, azonban Daniló, ugyáztzik, nem látta alkalmas terepnek Beszerce és pár órai otttartózkodás után visszament a Borgó vidékre. Dr. Halberg Gyula a Zsidó Nemzeti Szövetség társelnöke és Rachmat Izrael a beszercei hitközség elnöke felkeresték másodikban is dr. Bota Juon vármegyei prefektust és azonnali intézkedést kértek tőle Daniló izgatásának megakadályozására. A prefektus kijelentette, hogy éppen most tette meg az intézkedéseket ebben az irányban és ő maga is utra készen áll, hogy elinduljon Daniló elfogatására.

Danilo letartóztatása

Nyomban a küldöttség távozása után a prefektus két beszercei csendőrkapitány és egy szakasz csendőr kíséretében autón Borgóprundra utazott, ahonnan már telefonértesítés jött, hogy Daniló ott-tartózkodik.

Borgóprundon közölték a prefektussal, hogy Daniló éppen a falu egyik vendéglőjében van, ahol előadást tart a parasztnak. Dr. Bota kíséretével azonnal a megjelölt vendéglőhöz hajtatott és a terembe lépve halotta, amint Daniló tízes szavakkal biztatta a parasztokat, hogy kergessék ki a faluból a zsidókat és kobozzák el vagyonukat. A prefektus ekkor hirtelen előlépett, Daniló vállára tette a kezét és emelt hangon mondotta:

— A törvény nevében letartóztatom Önt! Kövessen!

A nép védelme alatt

Danilót rendkívül meglepte ez a fordulat, mert mármarosai működése alatt háborítatlanul végezhette munkáját. Az első meglepetésből felcsodva a parasztokhöz fordult és kérte őket, hogy ne engedjék, hogy erőszakkal megakadályozzák őt hazafias működésében.

— Önnek nincs jogában engem letartóztatni — mondotta a prefektusnak — mert én a román nép érdekeiért harcolok és a nép védelme alatt állok.

A prefektus újra, most már erőlyebben szólította fel Danilót, hogy azonnal kövesse őt.

— Öt perc gondolkodási időt adok Önnek. Ha ellenszegül, erőszakkal fogom elhurocoltatni.

A parasztnak nem engedik Danilót

Ekkor a parasztnak Daniló köré sereglettek és kijelentették, hogy nem engedik Danilót elvinni, aki azért jött, hogy megváltsa őket nyomorúságukból. Csak a testiükön keresztül lehet Danilóhoz hozzáérni. A prefektus látva, hogy a helyzet kezd komollyá válni intett a kint várakozó csendőröknek, akik rövid tusa után szétszórta a parasztokat. Daniló szívós ellenállást fejtett ki, míg végül is a csendőrök kénytelenek voltak megbilincselni.

A prefektus utasítására Danilót megbilincselte a vendéglő előtt várakozó autóra tették és négy csendőr kíséretében az Oradna felé vezető mellékúton Dornavatrára szállították. A prefektus utasítása szerint a dornai csendőrség fogja átadni Danilót az ügyészségnek. Ezekre az óvatossági intézkedésekre azért volt szükség, mert tartani kellett attól, hogy a borgó vidéki falvak népe meg fogja kísérelni Daniló kiszabadítását a csendőrök kezei közül.

Nyilatkozik a prefektus

Kiküldött munkatársunk ma délelőtt felkereste dr. Bota Juon prefektust és kérdést intézett hozzá Daniló letartóztatásának körülményeiről. A prefektus részletesen ismertette a letartóztatás drámai jelentéssel tarkított lefolyását, majd kijelentette, hogy abban a pillá-

natban, amint értesült Daniló üzeméről, nyomban megtette a lépéseket az agitátor ártalmatlanná tételére. Hogy milyen nagy súlyt helyezett erre, annak legjobb bizonyítéka, hogy személyesen foganatosította Daniló letartóztatását. — Felelőseim tudatában jelenthetem ki — mondotta a prefektus — hogy addig, amíg én ezen a helyen vagyok, ebben a megyében antiszemita kilengések nem lesznek, mert esirájában fogok elfojtani minden ilyen irányú törekvést.

A borgói parasztnak nem antiszemita

Munkatársunknak arra a kérdésére, hogy nem lesznek-e következményei Daniló eddigi izgatásainak, a prefektus

ezeket mondotta: — Nem tartok ettől, mert ismerem a borgó vidék józan lakosságát és meg vagyok győződve róla, hogy az izgatás ellenére sem fogja magát törvénytelen-ségekre ragadtatni. Ettől függetlenül azonban megtettem a szükséges karhatalmi intézkedéseket, ami biztosítékot nyújt arra, hogy semmiféle rendzavarás nem történhet.

A Beszerce-megyei zsidóság körében nagy megnyugvást keltett Bota prefektus határozott és erőlyes fellépése, amely idejekorán akadályozta meg azt, hogy a borsai események Borgó vidékén is megismétlődjenek.

Egy érdekes epizód

Constantin Daniló borgómenti szerep-

lésének egyébként érdekes epizódja zajlott le tegnapelőtt Borgóbeszerceen. Daniló itt a templomba hívta össze a parasztokat és szószekekről beszédet intézett hozzájuk. Ekkor érkezett a templomba a falu papja, aki megrökönyödéssel látta, hogy egy ismeretlen ember prédikál a szószekekről. Amikor megtudta a parasztoktól, hogy a hírhedt Constantin Daniló a szónok, nyomban felszólította, hogy hagyja el a szószekeket és távozzék a templomból.

Daniló hetykén azt válaszolta a papnak, hogy Isten igazi szolgálója nem kergetheti őt ki a templomból, mert amit ő tesz, az Istennek tetsző cselekedet.

A pap erre a parasztokhöz fordult és intette őket, hogy ne hallgassák tovább Daniló káros és gyűlöletet szító beszédét, hanem hagyják el a templomot. A parasztnak erre szépen csendben kivonultak a templomból, úgy hogy végül Daniló egyedül maradt ott.

Constantin Daniló Borgó-menti rövid és diestelen vendégszereplése beszédes bizonyossága annak, hogy ott, ahol a hatóságok fejei és a lelkipásztorok hivataluk magaslatán állanak, milyen könnyű szerrel lehet elejét venni ennek a veszedelmes agitációnak. Ha a mármarosai hatóságok hasonló erőlyel léptek volna fel, ott is meg lehetett volna akadályozni a borsai remnapiakat.

Singer Zoltán

A pénzügyminiszter nyolc napra fel akarja mondani a szeszadó-hitelt

Hogyan akar bosszút állni Madgearu a szeszgyárosokon

Bucuresti-Bukarest, június 5. Magánforrásból származó értesülésünk szerint, Madgearu pénzügyminiszter, aki haragot táplál a szeszgyárosok ellen, mert a szeszgyárosok meg akarták obstruálni a szesztorvényjavaslatát, különös intézkedésre határozta el magát.

A pénzügyminiszter meg akarja vonni a szeszgyárosoktól a szeszadóhitelt.

Tudvalevő csaknem az összes szeszgyárosok körében óriási izgalmat keltett ez a hír, annál is inkább, mert ez a szeszadó-hitel 260—280 millió lejre rug fel. Egyedül az aradi Neumann szeszgyár, amely ki is tudja fizetni ezt a tartozását, míg a legtöbb szeszgyárt súlyos válságba sodorná a pénzügyminiszternek ez a bosszuhadjárata.

A Zsidó Parlamenti Klub felkérte Mironescu külügyminisztert, hogy Románia interveniáljon a Palesztina-mandátum respektálása érdekében

Bucuresti-Bukarest, június 5. Ma délelőtt dr. Fischer József és Lázár Illes képviselők felkeresték Maniu miniszterelnököt és a mármaroszigeti és visói kereskedők és erdőtermelők nevében kérték, intézkedjék sürgősen, hogy kezdjék meg az erdőkitermeléseket, amelyeket Mihalache földművelésügyi miniszter érthetetlen okokból leállított. A földművelésügyi miniszternek ez az in-

tézkedése a legszörnyűbb nyomorba döntötte a mármarosai lakosságot és ez a nyomor volt legfőbb oka annak az antiszemita agitációnak, amely Mármarosban az utóbbi hónapokban lábrakapott.

A két mármarosai képviselő ezután a mármaroszigeti erdőigazgatóság áthelyezését sérelmezte. Elmondották, hogy a mármaroszigeti erdőigazgatóság 1748

óta áll fenn és most éppen olyan érthetetlen okokból, ahogyan az erdőkitermelést leállították, az erdőigazgatóságot Kolozsvárra helyezték át.

A miniszterelnök nyomban magához kérte Potarca földművelésügyi alminisztert és kérte, hogy sürgősen tegyen jelentést a szóbanforgó kérdésekről és intézkedjék, hogy az erdőkitermelés újra megkezdődjék.

Fellázadtak a Zeppelin utasai Eckener ellen

A Graf Zeppelin átrepülte a portugal-spanyol határt és Sevilla felé közeleg. A kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt nem lehetetlen, hogy elmaradjon a Zeppelin sevillai leszállása

Lisszabon, június 5. A Graf Zeppelin délelőtt tíz óra tájban elérte a portugal partokat, majd délkeleti irányban szállva érintette a Tajo torkolati területet és innen délnyugatra eső Lisszabon kikötője felett repült át. A hajók a léghajó tiszteletére megszállatták szírnépeiket. A Graf Zeppelin 10 óra 50 perckor elhagyta a portugal főváros levegőterét és délkeleti irányban Sevilla felé szállott el.

Két és fél órával utóbb a léghajót a Guadiana folyó feletti látták s félóra múlva a Graf Zeppelin átrepülte a portugal-spanyol határt.

Berlin, június 5. Néhány berlini újság szenzációs részleteket közöl a Zeppelinnel egy légi kalandjáról. A léghajón ugyanis lázadás ütött ki. A lázadók pedig a közönség soraiból rekrutálódtak. A jelentések szerint tudvalevőleg Brazíliából Newyork felé az utat két nappal megrövidítették és Havannában a léghajó nem kötött ki. A Zeppelin utasai azonban nem vették olyan könnyen ezt az intézkedést és követelték, hogy a léghajó tartsa be a megállapodott menetrendet. Utközben — mint hogy Eckener nem törődött a követelésekkel — az utasok megtámadták a parancsnoki hidat, hogy kényszerítsék a motorvezetőket a Havannában való leszállásra. A léghajó tisztjei azonban dr. Eckenerrel az élén elállották a kormányzó hidat és revolverrel a kezükben, fenyegették meg az utasokat, hogy a legesekélyebb erőszakoskodásra törekvés fogják jelenti. Ez a fellépés visszavonulásra készítette az utasokat, akik kijelentették, hogy az elmaradt néhány napért be fogják perelni Eckeneréket. Dr. Eckener délamerikai lapok jelentése szerint a Zeppelin lázadó utasai ellen bünyfenítő feljelentést fog tenni, mihielyt Friedriehshaffben kiköt.

Madrid, június 5. Madeira sziget körzetében több mint háromszáz négyszögkilométernyi területen az óceánon irtózatos erejű vihar dühöng. Hasonlóan igen rosszak az időjárási viszonyok a

délspanyol partok előtti területeken is.

Az időjárási viszonyok miatt számolnak azzal, hogy a Graf Zeppelin sevillai leszállása elmaradjon s lehetséges, hogy a léghajó el is kerülje Sevillát.

Éjjel egy órakor a léghajóról leadott radiogramm szerint a Graf Zeppelin kedvezőtlen időjárási viszonyok között haladt át az északi szélesség 38 és a nyugati hosszúság 18 fog Celsius által meghatározott földrajzi ponton. Reggel hat órakor 350 kilométerre volt Lisszabontól és egyenesen a portugal kikötőváros felé tart. Az időjárás változatlanul kedvezőtlen.

Déli feltizenkettőkor a léghajó elérte a portugal partvidéket s rövidesen átrepült a lisszaboni kikötőben horgonyozó német hadihajók felett.

BENAMY: „KAJUT”. (Teljes kiadás) Ara 60 lej. Kapható az Uj Kelet könyv-osztályában.

Hajjeszod direktoriumá-hivása

es órák köszöntöttek egy Erec Izrael' en. Ilyen meg van rendezodva. A bevándorlás elő intézkedés mozgalma. A zsidó nép vi-fog adni tiltakozásá-sövetéseinek. De ez-ük meg. A zsidó nép az egész világ is. — Erec Izrael felépi-pillanatra sem fog olytatni fogjuk azt. — köztött és minden-ük mindenekelőtt ön-kánkban rejlik. Most ddiig, meg kell az-átunk, hogy mit je-izrael és annak fel-nem fog egy percig-átunk kell azt a leg-és minden erőfeszí-

d munka megerősí-ágépítés lehetőségeit n meg fogja győzni hogy a zsidó nép nem y nincs oly hatalom k és utolsó remény-törékvéséit megbé-ujjépítésének mun-atná. — felverte helyen-égét. Tetteinkkel fok-nyomatékokat adni d elmulik és a Ke-bevándorlás és fel-nyelében kell lennie. — június 21. — eszod direktoriuma: L. Jaffe.

id időre ház (ishid mellett)

Az indiai szabadkőművesek nagymestere Bécsbe érkezett

és nyilatkozott a hindu szellemi életéről, a fakirok csodáiról és Gandhi mozgalmáról

„Az igazi hindu előtt közömbös, hogy kik és hogyan kormányozzák az országot, amelyben élnek“

Bécs, június 5. A múlt héten rendkívül érdekes személyiség érkezett Bécsbe: az indiai szabadkőműves páholyok nagymestere, S. Kabbour, akit az egész földkerekségen mint az indiai tömegek nagy részének szellemi vezérét ismernek. Kabbour hosszú évekig yoghi (szerzetes) volt és a Himalája hegység egyik hindu kolostorában élt visszavonulva.

Egy bécsi újságírónak sikerült hosszabb ideig beszélgetnie S. Kabbourral. Az egykori hindu szerzetes külseje egyáltalán nem papos: közepmagas, széles vállú ember, kerek, jól táplált arccal. Csak a nagy fekete szemek engednek arra következtetni, hogy ez az ember álmokat, ideákat is hord a fejében. Életpályáját a következőkben vázolta: — Még mint egészen fiatal ember határoztam el, hogy elvonulok a világ zajától és magamat a vallás és indiai filozófia kizárólagos szolgálatának szenteltem. A Himalája hegyvidékére mentem és beléptem a hindu szerzeteseknek abba a közösségébe, mely „sadu“-nek, a „szent férfiak gyülekezetének“ nevezi magát. A szerzeteseket ebben a közösségben egy guru, vagyis tanító neveli éveken keresztül s avatja be a szent könyvek titkaiba. A szerzetesnövendékek rögtön belépése után szigorú diétát kell tartania, hogy ezáltal megtanulja a testi nélkülözések elviselését. Mert a szerzetesnek le kell tudnia mondani az ételek és italok élvezetéről is, ugyanugy, mint a többi élvezetekről, hogy végül teljesen alá tudja rendelni testét a szellemének.

Néhány év múlva a növendék annyira viszi, hogy a szükségletei teljesen akaraterejétől függenek és ilyenkor jelentkezik az, amit mi belső hangnak nevezünk. Az ember megtalálja a maga örökkévaló lelkét, azt a lelket, mely a mi filozófiánk szerint időről-időre más és más testet ölt magára, hogy egyre tökéletesebb legyen. A földi életben eltöltött napoktól függ, hogy a lélek a későbbi életben ismét egy magasabb organizmusban testesülhet-e meg, vagy pedig egy alacsonyabbrendű állapotba kerül. A fejlődés legmagasabb foka a teljes letompulás, az istenséggel való egyesülés. Ennek a foknak az elérése után a lélek földi vándorlása megszűnik.

— Az irodalom és a szóbeszéd sokat beszélnek a hindu papok, a yoghi csodáiról. Megfelelnek ezek a hírek a valóságnak?

Nincsenek csodák, csak egy tudomány, melyet az európaiak nem ismernek

— Azok az úgynevezett csodák, melyekről olyan sokat beszélnek, a mi felfogásunk szerint, nem is csodák. Ezek csak a laikus előtt, aki nem ismeri az ember titkos erőt, tűnnek fel csodaként. A „csodátevő papok“ tulajdonképpen csak az akaraterejű fenomenéi és egy olyan tudomány képviselői, amelyik teljesen ismeretlen az európaiak előtt. Az én szememben például, miután 12 évig éltem a yoghi életet, nem csoda az, hogy egy sadu képes arra, ha nagyon vágyódik a családja után, hogy ezer kilométeres messzeségből is maga előtt lássa a családját, vagy az, hogy az ember lelke messze tájakra vándorol, amikor teste mozdulatlanul fekszik egy kolostor cellájában. Az úgynevezett fakirok, akik Európában produkálják magukat, az igazi yoghikkal szemben nem egyebek, mint szegény kontárok.

A hinduk és a szabadkőművesség

— Egy yoghinak nem szabad visszahírnia a tudományával, úgy hogy ezt cirkuszi mutatványok céljaira használja fel. Ha mégis megteszi, kizárják a közösségtől. Engem, miután 12 évig tartózkodtam már a kolostorban, azzal küldött el a tanítómesterem, hogy menjek ki az életbe, mert az én „karmam“-ba, az én sorsom tükrében az van, hogy inkább a gyakorlati életre vagyok alkalmas. Ezért aztán elengedett a szerzetesrend kötelékéből. Üzletember lettem és nagy sikereim voltak. A sza-

badkőműves mozgalomhoz azért csatlakoztam, mert a sadu testvéri közösségtől való kilépésem után is szolgálni akartam az emberiségnek és mert a szabadkőművesség szimbolikájában sok olyasmit találtam, ami a hindu filozófiával azonos.

— Mi az Ön véleménye Gandhiről és az ő mozgalmáról?

„India számára az adott helyzetben, az angol uralom a legkedvezőbb“

— Nem vagyok politikus és éppen ezért nem vállalkozom politikai kérdések fejtegetésére. Egy azonban bizonyos: a Gandhi által elindított mozgalom az én véleményem szerint hamis utakra tévedt. Egy hindu számára, mely a földi életet nem tekinti öncélként, tulajdonképpen teljesen közömbös lehet az a körülmény, hogy hogyan és kik kormányozzák az országot, ahol ő

él. Mert az ő szemének magasabb dolgokra kell irányítva lennie. A konkrét esetben pedig azt az álláspontot kell elfoglalnom, hogy az adott lehetőségek között még mindig az angol uralom a legkedvezőbb India számára. India nem ország, hanem egy világrész, melyen a legkülönbözőbb fajok, vallások és nemzetek laknak. Ha az angolok lemondának Indiáról, az elsősorban azt eredményezné, hogy az indiai világrész a kis államok százára esne szét. Ezek az államok pedig a lehető legelkeseredettebb harcot folytatnák egymás ellen. Azután pedig az következne, hogy egy másik európai vagy ázsiai hatalom hódítaná meg Indiát és egyesítené jogára alatt. Ha nekem választanom lehet, hogy orosz, afgán, japán vagy angol alattvaló akarok-e lenni, akkor inkább az utóbbit választom. És a többi hinduk, akik nem fantaszta, ugyanugy gondolkoznak erről, mint én.

Stalin teljesen elvesztette befolyását a vörös hadseregénél?

Teljesen Worosilov irányítása alá került a vörös hadsereg. Lemondásra kényszerítették a helyettes hadügyi népbiztost

London, június 5. A varsói Kurjer Polski beavatott moszkvai forrásból azzal a szenzációval szolgál, hogy Stalin a vörös hadseregénél teljesen elvesztette befolyását és a hadsereg teljesen átment Worosilov hadügyi népbiztos egyedüli irányító hatalmába. A hadseregért folyó küzdelem Stalin és Worosilov között még hónapokkal ezelőtt indult meg. A csapatotestek bizalmi férfiak előtt rokon-szenvesebb volt a hadügyi népbiztosnak az a törekvése, hogy a hadsereget mentesíteni kell a politikai biztosok ellenőrzésétől és mindenbe beleavatkozó hatalmas kodási vezától s ezért Worosilov nyugodtan vehetett a bizalmiak értekezlete elé, amelyen tényleg az ő álláspontját honorálták. Az értekezlet lemondásra kényszerítette Unschtit helyettes hadügyi népbiztost, akit Stalin Worosilov miközött désenek ellenőrzésére rendelt ki a hadügyi népbiztos helyettesének. A varsói lap Stalin csataváltásához messzemenő kombinációkat fűz.

Macdonald megkezdte a munkás-kormány átszervezését

Kinevezték Thomas utódját. Ujra kiéleződött a viszony a munkáspárt jobb és baloldala között. Az alsóház elutasította a széntörvény módosításait

London, június 5. Macdonald miniszterelnök Thomas utódjává a főpécsetőri méltóságban Harsthornt nevezte ki, aki a tisztséget elvállalta. Az új főpécsetőr, akinek hatáskörébe tartozik a munkanélküliség enyhítésére irányuló küzdelem, már 1924-ben tagja volt Macdonald akkori kormányának.

Thomas mint ismeretes, a dominionok miniszteri méltóságába került, mely tisztséget csak a napokban választották külön a gyarmatiügyi minisztériumtól. A kormány konstrukciója a kinevezésekkel még nem ért véget. Valószínűleg holnap lesz döntés a földművelésügyi tárca betöltése ügyében.

London, június 5. A munkáspárt parlamenti frakciójában a szélső baloldal és a többség közötti viszony újra kiéleződött. A ma esti pártértekezleten a

szélső baloldaliak előterjesztett javaslatát a párt több minisztertagjai élesen támadta s azokat a párt többsége el is utasította. Szélső baloldali részről bejelentették, hogy fenntartják maguk részére a szabad elhatározás jogát és a pártfőtestület ellenére, ha annak szükségse fog mutatkozni az alsóházban a kormány egyes javaslatait elfogadják állást s a szavazás során is a kormányjavaslatok ellen fognak szavazni.

London, június 5. Az alsóház mai ülésén újra foglalkoztak a széntörvényjavaslattal, mert a lordok háza módosításokat eszközölt a javaslaton s módosítva visszaterjesztette azt az alsóház elé. A szavazás során az alsóház 250 szavattal 220 ellenében elvetette a felsőház által megszavazott módosításokat s így az eredeti szakaszok újra visszanyerték hatályosságukat.

Einstein Albert beszél:

„Nagyobb élményeim voltak a hegedűmmel, mint tudományos munkásságommal“

Berlin, június 5. Karl Heinz norvég író a napokban meglátogatta Albert Einsteint, aki ezuttal nem mint fizikus és filozófus állott az író rendelkezésére, hanem mint zenesz. Albert Einstein tudvalegőleg Németország egyik legjobb hegedűművésze, aki több alkalommal, így legutóbb a zsidó templomi hangversenyen is kitűnt gyönyörű játékával.

— Legérdekesebb élményeim — mondotta Einstein — nem függenek össze tudományos munkáimmal, hanem a hegedűmmel. Három hegedűm van, de csak egyen játszom, azon, amelyet egy japán barátomtól kaptam ajándékba. Gyermekekkori hegedűm hosszú évekig a szekrényben porladott, már relikvia

lett belőle. Apám vette, amikor még kicsiny gyermek voltam. Olesó hegedű, amilyent Szászországban gyári módon ezrével készítenek. Néhány hónappal ezelőtt hozzámjött egy ur, aki dr. Juliu Lewinnek mutatkozott be és arra kért, hogy adjam át neki ifjúkori hegedűmet kijavítás végett.

Odaadtam neki és közben egészen megfeledkeztem a szerszámról és dr. Lewinről. Egy szép napon ismét megjelent, visszahozta a hegedűt és egy kisiny zacskóban gyaluforgácsot hozott. Kezembevettem a hegedűt és amikor rátettem a vonót, már éreztem, hogy ezzel a hangszerral valami csoda történt. Lehetetlennek hittem, hogy ez egy gyá-

ri produktum legyen. Hiszen egy Stradivarióból sem lehetett volna fölségebb hangokat kihozni. Dr. Lewin figyelte csodálkozását és mosolygott. Nyugodt lelkiismerettel mondhatom, ez az ember semmiivel sem különbözik a ceremónai mesterektől. Azt mondja, apjától örökölte a hegedűkészítés titkát. Bizonyos, hogy ennek van valami titka és az olasz mesterek is megőrizték, sokan sirjukba vitték ezt a csodálatos készséget. Ki tudja a fának az összetételében, a lakkozásban, vagy a különös hajlásban rejlik a hegedűnek ez a csodája. Mindössze annyit tudunk, hogy régi olasz mesterhegedűt csodáját olykor megtudta valósítani egy-egy tiroli hegedűkészítő is.

Einstein erre elővette a hegedűt és egy Schubert darabot játszott el rajta. Csodálatos melegséggel és nagy inven-cióval.

— Mikor szokott hegedűlni, professzor ur? — kérdezte az író.

— Reggel, mielőtt munkához fogok és este, mielőtt lefekszem. Serkent a munkára és mély alvást okoz a hegedűjáték számomra. Harmonikus életet zene nélkül el sem tudnék képzelni.

Fiát akarta megmenteni és együtt halt meg vele a folyóban

Lupény, június 5. Lupényben kettős haláleset történt. Sinkó Zsigmond fiával kirándult a zöldbé. A község végén át akart kelni a Zsil folyón épített függő hídron. (Tudniillik a két parton kötelek vannak kifeszítve és a kötelek alájára deszkát erősítettek s ezen bolygolták le a gyalogközlekedést).

A gyermek elől ment, utána az apa. A mikor már a híd közepén voltak, a gyermek nem vette észre, hogy egy deszka hiányzik és belezuhant a megáradt vízbe. Az apa rögtön utána ugrott, hogy megmentse, ami sikerült is neki. A gyermek még élt, amikor megfogta és iparkodott vele a partra uszni, a megáradt folyó azonban nagy farönköket sodort magával és szerencsétlenül elvtársunk még nem érte el a partot, amikor egy ilyen farönk fejéhez vágódott. A csapatból elvesztette eszméletét. Eleresztette gyermekét, aki szintén néhány pillanat alatt elmerült a szennyes vízáradatban. A parton állók megdermedve látták a tragédiát, de nem tudtak segíteni. Végre egy kerékpáros fiatal ember érkezett, aki nevét nem akarta elárulni és a vele levő farkaskutyával együtt beugrott a vízbe, hogy segélyére legyen Sinkónak. Fáradozásuk csak annyiból járt eredménnyel, hogy az apát ki tudták húzni a vízből, de a segítség elkesétt. Az élesztési kísérletek hiába valóknak bizonyultak, mert az áldozat már meghalt. A gyermek hulláját öt kilométerrel lejjebb Vulkánban tudták csak kifogni. Sinkó tragédiája általános részvétet keltett Lupényben. Háromezer munkás kísérté utolsó útjára.

Ezután megkezdte a tárgyalást a németekkel a többi részben az általa keresendő, igazságszolgálat redzik.

Paretz Béla a igazságszolgálat a legtöbb esetben a végzéseke seidelem és kárdeknek évekig k legezett pénzüke bírói kar hibáiv esztendők óta al be erdélyi bírók kal töltik be az legtöbb esetben de nem bírói v nem ismerik az Majd arról bes hogy a doktori nem fogja meg krizist.

Paretz Béla be viselők lelkesen Voicu Nitescu i dulatba jött és k továbbra is sz hagyni az ügyve botálják a törvé

Több hang köz naponta három nyegtelen javas tartanak bennü nem fontos java tizenkettőig.

Elsőnek Paretz képviselő szót h nem vár semmi vénytől. Megáll képviselő, hogy nos krizis súlya vény azonban ne krizisen. Az ügy részben az általa ban keresendő, igazságszolgálat redzik.

Paretz Béla a igazságszolgálat a legtöbb esetben a végzéseke seidelem és kárdeknek évekig k legezett pénzüke bírói kar hibáiv esztendők óta al be erdélyi bírók kal töltik be az legtöbb esetben de nem bírói v nem ismerik az Majd arról bes hogy a doktori nem fogja meg krizist.

Paretz Béla be viselők lelkesen Voicu Nitescu i dulatba jött és k továbbra is sz hagyni az ügyve botálják a törvé

Több hang köz naponta három nyegtelen javas tartanak bennü nem fontos java tizenkettőig.

Elsőnek Paretz képviselő szót h nem vár semmi vénytől. Megáll képviselő, hogy nos krizis súlya vény azonban ne krizisen. Az ügy részben az általa ban keresendő, igazságszolgálat redzik.

Paretz Béla a igazságszolgálat a legtöbb esetben a végzéseke seidelem és kárdeknek évekig k legezett pénzüke bírói kar hibáiv esztendők óta al be erdélyi bírók kal töltik be az legtöbb esetben de nem bírói v nem ismerik az Majd arról bes hogy a doktori nem fogja meg krizist.

Paretz Béla be viselők lelkesen Voicu Nitescu i dulatba jött és k továbbra is sz hagyni az ügyve botálják a törvé

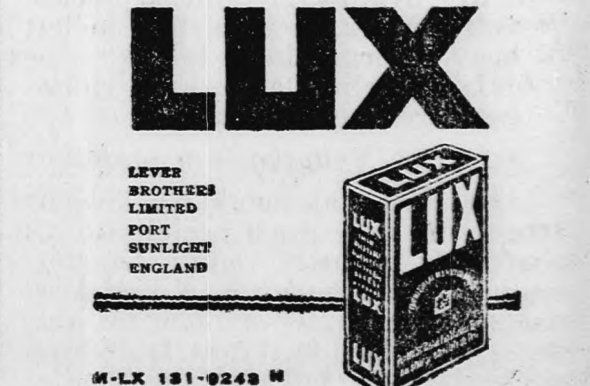
Több hang köz naponta három nyegtelen javas tartanak bennü nem fontos java tizenkettőig.

Elsőnek Paretz képviselő szót h nem vár semmi vénytől. Megáll képviselő, hogy nos krizis súlya vény azonban ne krizisen. Az ügy részben az általa ban keresendő, igazságszolgálat redzik.

Paretz Béla a igazságszolgálat a legtöbb esetben a végzéseke seidelem és kárdeknek évekig k legezett pénzüke bírói kar hibáiv esztendők óta al be erdélyi bírók kal töltik be az legtöbb esetben de nem bírói v nem ismerik az Majd arról bes hogy a doktori nem fogja meg krizist.

Paretz Béla be viselők lelkesen Voicu Nitescu i dulatba jött és k továbbra is sz hagyni az ügyve botálják a törvé

Több hang köz naponta három nyegtelen javas tartanak bennü nem fontos java tizenkettőig.

M-LX 131-9248 M

Pister képv az antiszem

Bucaresti-Buk marena ma délelőtt Pistiner szocial fel, aki tiltakoz antiszemita agit már nemcsak a zeti különbség né is irányul. Pist is elmúlt heten. ban, Baltiban és nagyobb antisze ton pedig Cămpu is Baltiban. Pist arra, hogy korán kormány elítéli e vargásokat, de a szigorubb intézk espedig nemcsak azokkal a rendőr is, amelyek pass sitanak a zavarg elősegítik azok n Pistiner képvis dik interpelláció ságügyminiszteri hogy Lupu a ka javaslatot terjés ellen, e javaslat kolta meg, hogy viselő támogatás alkalomból fel al ügyminiszter fig kovinában volta vényben van nem áru-kamatuzsora a törvényt azor egyszerűen elfe stabilizáció előtt nem lehet alkalm a tölke így nem v gondolja azonban ter, hogy most, létrejött, átirató bukovinai törvé uzsora elleni törv dekében.

Ezután megke vény tárgyalását nyét a többség szennvel fogadtá tottak:

— Nincs semm vényre, hagyjuk. Az igazságügy hatatlan és a ja dik.

Paretz Béla a igazságszolgálat a legtöbb esetben a végzéseke seidelem és kárdeknek évekig k legezett pénzüke bírói kar hibáiv esztendők óta al be erdélyi bírók kal töltik be az legtöbb esetben de nem bírói v nem ismerik az Majd arról bes hogy a doktori nem fogja meg krizist.

Paretz Béla be viselők lelkesen Voicu Nitescu i dulatba jött és k továbbra is sz hagyni az ügyve botálják a törvé

Több hang köz naponta három nyegtelen javas tartanak bennü nem fontos java tizenkettőig.

Elsőnek Paretz képviselő szót h nem vár semmi vénytől. Megáll képviselő, hogy nos krizis súlya vény azonban ne krizisen. Az ügy részben az általa ban keresendő, igazságszolgálat redzik.

Paretz Béla a igazságszolgálat a legtöbb esetben a végzéseke seidelem és kárdeknek évekig k legezett pénzüke bírói kar hibáiv esztendők óta al be erdélyi bírók kal töltik be az legtöbb esetben de nem bírói v nem ismerik az Majd arról bes hogy a doktori nem fogja meg krizist.

Paretz Béla be viselők lelkesen Voicu Nitescu i dulatba jött és k továbbra is sz hagyni az ügyve botálják a törvé

Több hang köz naponta három nyegtelen javas tartanak bennü nem fontos java tizenkettőig.

Elsőnek Paretz képviselő szót h nem vár semmi vénytől. Megáll képviselő, hogy nos krizis súlya vény azonban ne krizisen. Az ügy részben az általa ban keresendő, igazságszolgálat redzik.

Paretz Béla a igazságszolgálat a legtöbb esetben a végzéseke seidelem és kárdeknek évekig k legezett pénzüke bírói kar hibáiv esztendők óta al be erdélyi bírók kal töltik be az legtöbb esetben de nem bírói v nem ismerik az Majd arról bes hogy a doktori nem fogja meg krizist.

Paretz Béla be viselők lelkesen Voicu Nitescu i dulatba jött és k továbbra is sz hagyni az ügyve botálják a törvé

Több hang köz naponta három nyegtelen javas tartanak bennü nem fontos java tizenkettőig.

Elsőnek Paretz képviselő szót h nem vár semmi vénytől. Megáll képviselő, hogy nos krizis súlya vény azonban ne krizisen. Az ügy részben az általa ban keresendő, igazságszolgálat redzik.

Paretz Béla a igazságszolgálat a legtöbb esetben a végzéseke seidelem és kárdeknek évekig k legezett pénzüke bírói kar hibáiv esztendők óta al be erdélyi bírók kal töltik be az legtöbb esetben de nem bírói v nem ismerik az Majd arról bes hogy a doktori nem fogja meg krizist.

Paretz Béla be viselők lelkesen Voicu Nitescu i dulatba jött és k továbbra is sz hagyni az ügyve botálják a törvé

Több hang köz naponta három nyegtelen javas tartanak bennü nem fontos java tizenkettőig.

Elsőnek Paretz képviselő szót h nem vár semmi vénytől. Megáll képviselő, hogy nos krizis súlya vény azonban ne krizisen. Az ügy részben az általa ban keresendő, igazságszolgálat redzik.

Paretz Béla a igazságszolgálat a legtöbb esetben a végzéseke seidelem és kárdeknek évekig k legezett pénzüke bírói kar hibáiv esztendők óta al be erdélyi bírók kal töltik be az legtöbb esetben de nem bírói v nem ismerik az Majd arról bes hogy a doktori nem fogja meg krizist.

Paretz Béla be viselők lelkesen Voicu Nitescu i dulatba jött és k továbbra is sz hagyni az ügyve botálják a törvé

Több hang köz naponta három nyegtelen javas tartanak bennü nem fontos java tizenkettőig.

Elsőnek Paretz képviselő szót h nem vár semmi vénytől. Megáll képviselő, hogy nos krizis súlya vény azonban ne krizisen. Az ügy részben az általa ban keresendő, igazságszolgálat redzik.

Paretz Béla a igazságszolgálat a legtöbb esetben a végzéseke seidelem és kárdeknek évekig k legezett pénzüke bírói kar hibáiv esztendők óta al be erdélyi bírók kal töltik be az legtöbb esetben de nem bírói v nem ismerik az Majd arról bes hogy a doktori nem fogja meg krizist.

Paretz Béla be viselők lelkesen Voicu Nitescu i dulatba jött és k továbbra is sz hagyni az ügyve botálják a törvé

Pister képviselő interpellációja az antiszemita atrocitások ügyében

A többségi képviselők megobstruálták az ügyvédi kar szervezetéről szóló javaslatot

Bucuresti-Bukarest, június 5. A kamara délelőtti ülésén napirend előtt Pister szocialista képviselő szólalt fel, aki tiltakozott a meg-megújuló antiszemita agitációk ellen, amely ma már nemcsak a zsidók, hanem felekezeti különbség nélkül, a munkások ellen is irányul. Pister elmondta, hogy az elmúlt héten, a hősök napján, Jasiában, Baltiban és Bukarestben voltak nagyobb antiszemita kilengések, e héten pedig Câmpulungban és másodszer is Baltiban. Pister képviselő rámutat arra, hogy korántsem elegendő az, ha a kormány elítéli elméletileg ezeket a zavargásokat, de az is fontos, hogy a legszigorúbb intézkedéseket fogadjon az elkövetők ellen, amelyek passzív magatartást tanúsítanak a zavargókkal szemben és így elősegítik azok munkáját.

Pister képviselő ezután egy második interpellációt terjeszt be az igazságügyminiszterhez. Rámutat arra, hogy Lupu a kamarában egy törvényjavaslatot terjesztett be a kamatszóra ellen, e javaslatot olyan alaposan indokolta meg, hogy igen sok többségi képviselő támogatását megnyerte. Ebből az alkalomból fel akarja hívni az igazságügyminiszter figyelmét arra, hogy Bukovinában voltaképpen még ma is érvényben van nemcsak a pénz, hanem az áru-kamatuzsora elleni törvény is. Ezt a törvényt azonban a háború után egyszerűen elfelejtették alkalmazni. A stabilizáció előtt arra hivatkoztak, hogy nem lehet alkalmazni a törvényt, mert a törvény így nem volna megvédve. Nem-e gondolja azonban az igazságügyminiszter, hogy most, miután a stabilizáció létrejött, átiratot kellene intézzen a bukovinai törvényszékekhez a kamatszóra elleni törvény alkalmazása érdekében.

Ezután megkezdtek az ügyvédtörvény tárgyalását. Voicu Nitescu törvényjavaslatát a többségi képviselők nagy ellenkezéssel fogadták. Többen közbekiáltottak:

— Nincs semmi szükség erre a törvényre, hagyjuk őszire.

Az igazságügyminiszter azonban hajthatatlan és a javaslat vitáját megkezdte.

Paretz Béla az ügyvédtörvény ellen

Elsőnek Paretz Béla magyarpárti képviselő szól hozzá a javaslathoz, aki nem vár semmi jót sem ettől a törvényről. Megállapítja a magyarpárti képviselő, hogy az ügyvédi kar általános krízis súlya alatt nyög. Ez a törvény azonban nem fog segíteni ezen a krízisen. Az ügyvédi kar krízisének oka részben az általános gazdasági válságban keresendő, főképpen azonban az igazságszolgáltatás krízisében gyökerezik.

Paretz Béla ezután rámutatott az igazságszolgáltatás összes hibáira. Hogy a legtöbb esetben helytelenül expedálják a végzéseket, amiből rengeteg késedelem és kár származik, az ügyvédeknek évekig kell várniuk, míg az előlegezett pénzüket megkapják. Ezután a bírói kar hibáival foglalkozott, hogy esztendőik óta alig neveznek ki Erdélybe erdélyi bírókat, fiatal regáti bírókkal töltik be az állásokat, akiknek a legtöbb esetben csak licenciájuk van, de nem bírói vizsgájuk. Ezek a bírók nem ismerik az erdélyi törvényeket. Majd arról beszélt Paretz képviselő, hogy a doktori vizsga kötelezővé tétele nem fogja megszüntetni az ügyvédi krízist.

Paretz Béla beszédét a többségi képviselők lelkesen megtapsolták, mire Voicu Nitescu igazságügyminiszter indulatba jött és kérdi a kamarát, vajjon továbbra is szervezetlenül akarják hagyni az ügyvédi kart, hogy így szabotálják a törvényjavaslat vitáját.

Több hang közbekiált: Miért tartunk naponta három ülést? Hogy ilyen lényegtelen javaslaton veszekedjünk? Itt tartanak bennünket ezzel az igazán nem fontos javaslattal reggel kilenctől tizenkettőig.

Pop Csicsó azzal fenyegette meg a zajongó képviselőket, hogy fegyelmi bíróság elé utasítja őket

Pop-Csicsó Voicu Nitescu segítségére siet, a zaj azonban tovább tart. Egy hang közbekiált:

— Miért nem hozzák ide a kamatszóra elleni törvényt?

Pop-Csicsó minthogy a zaj egyre tart és mivel a képviselők közül többen továbbra is méltatlankodnak a javaslat ellen, azzal fenyegeti meg a képviselőket, hogy az ülést fel fogja függeszteni és a renitenskedőket fegyelmi bíróság elé utalja.

Több hang: Azt szeretnénk látni!

Pop-Csicsó újra felszólítja a képviselőket, hogy térjenek rendre, majd Paretz Béla bejelenti, hogy a javaslatnak vannak jó oldalai és azért azt a Magyar Párt megszavazza.

Radaceanu szocialista képviselő tiltakozik az ellen, hogy egyre-másra szavazzák meg a fontos törvényjavaslatokat. A kamarából valóságos iktatóhivatal lett.

Voicu Nitescu Radaceanu felé kiált:

Drákói szigorúságu törvény készült a csempészet megtorlására

Három hónaptól három évig terjedhető börtönnel sújtják a csempészeket

Ha a tettenért csempésznél fegyvert találnak, hat hónaptól öt évig terjedhető börtönnel büntetik

Bucuresti-Bukarest, június 5. Az igazságügyminiszter elkészült egy törvényjavaslattal, amely az általános vámtörvény novelláris módosítását tartalmazza. A javaslat, amely rövidesen parlament elé kerül, kimondja, hogy minden vámtarifai, vagy behozatali tilalom alá eső árunak, vagy értéknek csempészesét, vagy csempészesi kísérletét, történjen akár tiltott területen, akár a vámtérületen, a törvény 193-ik

paragrafusában előírt szankciókon kívül az alábbi büntetésekké sújtják:

1. Három hónaptól három évig terjedhető börtönnel, ha a büncselekményt egy, vagy több fegyvertelen egyén követte el.

2. Hat hónaptól öt évig terjedhető börtönnel, ha a csempészeknél fegyvert találnak.

In flagranti esetén a delikveneket azonnal átadják az ügyészségnek. Az

Majd tudni fogjuk a jövőben, hogy kiket vegyünk magunk mellé a választásokon. Olyanokkal fogunk paktumot kötni, akik ismerik a parlamenti hangot.

Az igazságügyminiszter e kijelentésére olyan nagy zaj támad, hogy a kvestoroknak kell helyreállítani a rendet. Radaceanu azzal fejezi be beszédét, hogy nagyobb erkölcsöket kell biztosítani, nem pedig olyan törvényt, amely egyes ügyvédeknek privilégiumokat nyújt.

A délutáni ülés

A kamara délutáni ülésén Buzdugan lupista kéri, hogy szavazzák meg Lupu kamatszóra elleni törvényét. Majd Costachescu betérjeszti a közoktatásügy átszervezéséről szóló javaslatát. Ennek azért van különös jelentősége, mert a liberális lapok hetekkel ezelőtt azt írták, hogy Costachescu lemondott miniszteri tárcájáról, mert a kormány nem tüzte ki tárgyalásra javaslatát. A mai aktussal ez a kombináció megdőlt.

Ezután tárgyalták a kényszeregyeségi törvény módosításáról szóló javaslatot, amelyhez Fischer József képviselő több módosító indítványt terjesztett be, amelyeket azonban a többség nem fogadott el.

illetékes ügyész kibocsátja a letartóztatási végzést és a tettenérteket átadják az egyes bíróságoknak. Ha nem forog fenn tettenérés esete, a vizsgálatot a rendes perrendtartás alapján kell lefolytatni.

A CFR személyzetéhez tartozókat, vagy bármilyen más tisztviselőt, akik segédkezet nyújtanak a csempészeknek, ugyanugy bíróság elé állítják, mint a főtetteseket.

Mussolini bátyja hat pontban foglalta össze a fasiszta Olaszország választát Briand páneurópai memorandumára

Milánó, június 5. Briand tudvalevőleg minden európai államnak megküldötte páneurópai tervezetét s így Olaszországgal szemben sem tehetett kivételt. Briand páneurópai tervezetét már az első pillanatokban nem valami szívesen fogadtatásban részesítették, mert benne és általa veszélyeztetve látták a fasiszta Olaszország külön szempontjait. Mussolini miniszterelnök, nyilván azzal a céllal, hogy személyétől elhárítsa a közvetlen felelősséget, a választ megszóvegeztetés bátyjára, Arnaldo

Mussolinira, milánói újságíróra bízta. Arnaldo Mussolini, eleget téve öccse felszólításának, megszóvegezte a fasiszta Olaszország programját, Briand memorandumával kapcsolatban s azt a sajtóban közzé is tette. A program hat pontot ölel fel s a következőképpen hangzik:

1. A békeszerződések revíziója. 2. A gyarmatoknak nyersanyagait szerezni igazságos elosztása. 3. A fegyverkezések ellenőrzése körüli egyenlő

elbánás elve. 4. Az országok politikájából titkos befolyások kizárása. 5. Az adott kormányrendszerek tekintélyének kölcsönös tiszteltetbentartása. 6. Országközi megegyezések létesítése, vám és más gazdasági kérdésekben.

A hat pont mindenestre alkalmas arra, hogy az európai kormányoknál élénk diskuszió tárgyát képezze. Az azonban valószínű, hogy ezzel az álláspontjával a fasiszta Olaszország csaknem teljesen elszigetelten fog állani.

Két cselédleány öngyilkosságot követett el a feleki erdőben

Az egyik leány meghalt, a másik, aki kevés marólugot ivott csak a száját égette el, sorsára hagyta halott barátnőjét és nyomtalanul eltűnt

Cluj-Kolozsvár, június 5. (Az Uj Kelet tudósítójától). Ma reggel Felekről jelentés érkezett a kolozsvári rendőrséghez, hogy oszlásnak induló női hullát találtak az erdőben.

Még a délelőtti folyamán kiszállottak a helyszínre Hatiegan rendőrkezes, Biriescu ügyész, Draghiciu rendőrigazgató és Serban rendőrkomisszár. Az erdőben borzalmas látvány tárult a hatóságok elé. Az avarban egy jól öltözött, fiatal nő oszlásnak indult holtteste feküdt. Eltorzult arca, üveges szemei az ég felé meredtek. A holttesttől néhány lépésre a szerencsétlen nő kabátja és kalapja, valamint idegen női ruhadarabok is feküdtek. Az első pillanatban gyilkosság gyanúja került felszínre, a nyomozás későbbi eredményei azonban megállapították, hogy a szerencsétlen nő öngyilkosságot követett el. A délutáni órákban Kernbach professor Draghiciu rendőrigazgató kíséretében kiszállott a helyszí-

nére, ahol feboncolta az erdőben talált női holttestet. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a hulla nyolc napja fekszik az erdőben.

A rendőrség által megindított nyomozás megállapította, hogy a szerencsétlen nő Berecki Lili kibédi származású 17 éves háztartásbeli alkalmazott, aki Kolozsváron Iorga-utca 11. szám alatt volt alkalmazásban. Nyolc nappal ezelőtt Kis Zsuzsa nevű barátnőjével együtt elhatarozták, hogy öngyilkosságot követnek el. Az öngyilkosság elkövetésének helyeül a feleki erdőt választották, ahol maróluggal és vitriollal akarták végrehajtani végzetes tervüket. Berecki Lili nagyobb mennyiségű mérget vett be, barátnője azonban csak megízlelte és így könnyebb égési sebekkel hátrált meg az öngyilkosság elől. Kis Zsuzsa az erdőben hagyta barátnője holttestét, visszajött a városba, majd nyomtalanul eltűnt. Testvére elmondta a nyomozó közegeknek, hogy

a kritikus napon azt mondta Kis Zsuzsa, hogy véletlenül összecégette a száját. Aznap elment és azóta nem tért vissza. A rendőrség széleskörű nyomozást indított meg Kis Zsuzsa kézrekerítése érdekében.

Berecki Lili holtteste mellett két levelet találtak, az eső azonban annyira elmosta az írást, hogy a levél tartalmát mindezeidig nem sikerült kibetűzni.

Az ügyész megadta az eltemetésre vonatkozó engedélyt.

— Teljes mértékben sikerült az Amerika hajón a képtávíratozás vétele. Párisból jelentik: A Chicago Tribune newyorki kábeltávíratot közöl, mely szerint az Amerika gőzösön a képtávíratozás vétele Newyorkba érkezett rádiogram szerint teljes mértékben sikerült s az utasok olvassák a hajó indulása után Newyorkban megjelent lapokat.

megmenteni aalt meg vele yóban

Lupényben kettős halál történt. Sinkó Zsigmond a zöldbe. A közelméleti a Zsil folyón (Tudniillik a két parafésztive és a kötegrösítettek s ezen bogközlekedést). ment, utána az apa. A zepen voltak, a gyermeant a megáradt vízbe. a ugrott, hogy megis neki. A gyermekgfogta és iparkodott a megáradt folyókóket sodort magáelvtársunk még nemkor egy ilyen farónek esapástól elvesztetteette gyermekeit, aki anát alatt elmerült a ban. A parton állók a tragédiát, de nem égre egy kerekpáros ett, aki nevét nem vele levő farkaskuott a vízbe, hogy sekonak. Fáradozásuk redménytel, hogy az a vízből, de a segitzési kísérletek hiába k, mert az áldozat ernek hulláját öt ki- trágában tudták tragédiája általános apényban. Háromezer só útjára.

ég saját hol KAL mosni a gyönyörű ér el. A ék újra vissz eredeti forzinüket. A hér habja s gyorsan mindenféle peccsétet a éből

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő Str. II. Junie 12.
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Egy prágai lap szerint a gabonaárak zuhanásszerűen fognak esni. Prágából jelentik: A Ceske Slovo a kedvező terméskülönbségekkel kapcsolatban azt az aggodalmát juttatja kifejezésre, hogy közelébről a gabonaárak zuhanásszerűen esni fognak. Ettől a lap szerint annál inkább tartani kell, mert Amerikában is nagyon jó termés ígérkezik, az európai agrárállamok pedig minden eszközzel arra törek, hogy mezőgazdasági válságok enyhítése érdekében minél szélesebb körben találjanak új piacokra, ahol csak adva vannak a felvevő-képesség elemei.

A bécsi művészeti múzeum pincéjében egy eredeti Rubens-képre bukkantak. Bécsből jelentik: Glück udvari tanácsos, műtörténész a művészeti múzeum pincéjében Rubens egy 1608-ból származó elfeledett nagyrterű remekművére bukkant, amelyet évszázadokkal ezelőtt a mantauai udvar ajándékozott a Habsburgoknak. Nem tudják, hogy a nagy művészi értéket képviselő festmény hogy kerülhetett a pincébe.

Egybe ütöttek hozott a francia bíróság az antifasiszta merénylők ügyében. Párisból jelentik: A büntető bíróság ma tárgyalta Bianca, Menapace és Bernini olaszok bűnperét, akik ellen az volt a vád, hogy merényletet készítettek elő az olasz népszövetségi delegáció és a belga királyi pár vonatai ellen. A tárgyalson csak Bianca vádlott jelent meg. A bíróság Biancát 3 hónapi fogsárra és 200 frank pénzbüntetésre, a két távollévő vádlottat 6-6 havi fogsázbüntetésre ítélte. Bianca büntetésének végrehajtását felfüggesztették.

Bécsben leplezték Goldmark emlék tábláját. Bécsből jelentik: A kereskedők dalosszövetségének Goldmark-emléktábláját ünnepség keretében leplezték.

Hármas gyilkosság egy francia városban. Párisból jelentik: Borzalmas hármas gyilkosság történt kedde virradóra Arras városában. Kedden reggel Arras egyik utcáján vértől áztatott férjholttestet találtak. A rendőri bizottság hamarosan megállapította, hogy az áldozat egy 38 éves postás, akit lakásában gyilkoltak meg. A lakástól vérvonatok vezettek addig a helyig, ahol a postást megtalálták. A szerencsétlen férfit baltával ültették és azután az utcára hurcolták. Jobbkarját több levágták. A postás lakásán holtan találtak ágyukban feleségét és 12 éves kisleányát. Az embertelen gyilkosok öket is baltával ültették agyon. A tettesek a hármasság gyilkosságát követése után föl akarták gyújtani a házat, a tűz azonban elhamvadt és csak a függönyök perzselődtek meg. A gyilkosoknak nyomuk veszett.

Rejtélyes lakásfosztogatás ügyében vezette be a vizsgálatot a kolozsvári rendőrség. Ma délután egy Járosi Zoltán nevű gyári munkás jelent meg a kolozsvári központi rendőrség bűnügyi osztályában, ahol feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik hosszabb ideje fosztogatják lakását. Immár második ízben tesz hasonló feljelentést. Elmondotta, hogy ez előtt az Erdélyi Bank épületében lakott és ottani lakásáról öt ezer lej értékű készpénzt loptak el, miután ő és felesége munkában voltak. Jelenleg Széna-tér 10. szám alatt laknak és az ismeretlen tettes ide is követte őket. Néhány nappal ezelőtt ugyancsak behatoltak lakásába. A rejtélyes tettes ez alkalommal a szobában talált pénzes vaskazettát dezignálta meg. A tettes a kazetta kulcsát kicélezte Járosiné éjjeliszekrényéből, majd kinyitotta a kazettát és az ott talált 15 ezer lejből hátezer lejt magához vett. Amikor este hazérkezett a házaspár, csakhamar észrevették az ismeretlen látogató nyomait és a hateret le hiányt. Járosi Zoltán ezután erős lakatot tett a lakás ajtajára. Az ismeretlen tettest azonban ez sem hátráltatta meg abban, hogy behatoljon Járosié lakásába. Tegnap délután történt ez a látogatás, ekkor azonban már nem volt mit magával vigyen. A hazatérő munkásemberek tárva-nyitva és felfeszítve találták lakásuknak ajtaját, de semmi hiányt nem állapítottak meg. A rendőrség széleskörű nyomozást indít be a rejtélyes betörő kézrekerítése érdekében. A jelek világosan arra mutatnak, hogy házbeli követte el a sorozatos betöréseket és nem lesz nagy meglepetés, ha a nyomozás eredménye a meglepott munkásemberekhez igen közel álló egyénről fogja lerántani a leplet.

Szabad ég alatt! Szabad levegő! És napsütés!

És hozzá NIVEA-CRÉME

Ez egészséges bőrt ad és szépen barnított kinézést. Még beborult égnél is, mert szélnél és levegőnél is barnul a test. De szőpaznak kell testének lennie, hogy ha Ön a nap sugarainak közvetlenül kiteszi, azonban azelőtt jól Nivea-Crémmel bedörzsölni. On csökkenti ezáltal a fájdalmas napsütés veszélyét. Nivea Crém az egyedüli bőrcrém, amely Eucerint tartalmaz, és ezen alapul a hatása.

Dobozokban: Lejt. 16.-, 33.-, 72.- Tubusokban tiszta ónból: Lejt. 30.-, 45.-
Emil Ziegler, Braşov-Brasso, Vasut-ucca 48

Az európai együttműködést előmozdító szervezet tegnap megkezdte Genfben tanácskozásait

Genf, június 5. Az európai együttműködést előmozdító szervezet tegnap kezdte meg tevékenységét. Ez a szervezet az európai államok szorosabb együttműködését propagálja Briand francia külügyminiszter terve alapján. A szervezetben 16 európai állam miniszterei, politikusai, jogászai, közgazdászai és újságírói tömörülnek. Berthelimi professzor jelentésében kiemelte, hogy az európai államok együttműködésében minden állam megtartja szuverénitását, ami abban jut kifejezésre, hogy a kooperáció tagjai bármikor kiléphetnek abból. Baxa

professzor, a csehszlovák népszövetségi társaság elnöke kijelentette, hogy az európai kooperáció problémája inkább politikai, mint jogi jellegű és hogy az államokban bizonyos kedvetlenséget idéző elő az a tapasztalat, hogy a Népszövetségben egyesült államoknak minden egyenlőségük ellenére sem egyenlő a helyzete a Népszövetségben. A nyaghatalmak a Népszövetség tanácsában állandó tagsági helyet biztosítottak maguknak, amit a kis államok nem tehettek meg.

Fischer József és Lázár Illés képviselők a mármarososi erdőkitermelés sürgős megindítása érdekében interveniáltak a miniszterelnöknél

Maniu miniszterelnök magához kérte Potárca alminisztert, akitől jelentést kért az ügyről

Bucuresti-Bukarest, június 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt dr. Fischer József és Landau képviselő a Zsidó Parlamenti Klub nevében megjelentek Mironescu külügyminiszter előtt és átadták neki azt a memorandumot, amelyet a romániai zsidó szervezetek az elmúlt vasárnapi tiltakozó ülésükön szavaztak meg. A két zsidó képviselő tájékoztatta a külügyminisztert a Palesztinai érdeklődő legutóbbi politikai eseményekről és a romániai zsidóságunk ezzel kapcsolatos hangulatáról. A Zsidó

Parlamenti Klub nevében arra kérték a külügyminisztert, hogy Románia, mint egyike azon államoknak, amelyek Angliára bizták Palesztina mandátumát, hallassa ebben a kérdésben szavát és igyekezzék a nemzetközi fórumok előtt a mandátum legteljesebb respektálásának érdekében interveniálni. Mironescu külügyminiszter kijelentette, hogy Románia mint a Népszövetség mandátum-biztoságának tagja, fogja vizsgálni a probléma-komplexumot és foglalkozni fog ezzel a kérdéssel.

Mennyi a bolsevik Oroszországban? Kovnából jelentik: Egy nemrégiben közzétett statisztika szerint az oroszországi kommunista pártnak 1.182.960 munkás, 324.000 paraszt, 209.000 tisztviselő és 16.000 a szabad pályákhoz tartozó tagja van. A tagok száma tehát összesen 1.732.000-re rug. Ha tekintetbe vesszük, hogy Oroszországnak hozzávetőleg 150 millió lakosa van, úgy a kommunisták a lakosságának körülbelül egy szazalékát teszik ki.

Már Svájc is fegyverkezik. Bernből jelentik: A svájci nemzeti tanács a katonai repülés céljaira 20 millió svájci frankot szavazott meg. Ez összegből a szövetségi kormány 105 repülőgépet rendel és katonai repülőtereket létesít.

Megjelent a Zsidókörház sorsjáték teljes nyereményjegyzéke. Erdéklődő kivámatra 3 lejes portóköltés beküldése esetén ingyen kapják a Sorsjegyhivóban (Piata Unirii) 20.

Munkanélküliek tüntettek Prágában. Prágából jelentik: At ernénytörsde előtti téren mintegy kétezer főnyi munkanélküli zajos tüntetést rendezett. A rendőrség a kenyeret és munkát követelő munkanélkülieket néhány letartóztatás foganatosítása közben szétszórta. Városszerter lovas és gyalogos őrszáratok érkálnak.

Mindenki ott lesz a Katolikus Gimnázium június 8-án, vasárnap délután és este megrendezendő virág-ünnepélyén. Különböző gazdag műsorszámok, az attrakciók egész légiója, virág-, konfetti-esata fogja a gimnázium Farkas-utcai épületében megjelölő közönséget szórakoztatni. A belépőjegy ára mindössze 10 lej, mely jótékonyceit szolgál.

Orvosi hír. Dr. Svéd Margareta orvos külföldi tanulmányutjáról hazatért, rendeléseit ismét megkezdte. Dicio-sámmartin Piata Unirii 12. szám alatt.

Június 15-én kezdődik Moszkvában a színházi olimpiád. Moszkvából jelentik: Június 15-én kezdődik a moszkvai kultur-parkban az orosz színházak, nézők és kabaré-színházak első olimpiádja. Az olimpiád 20 színtársulat vesz részt, 14 különböző országból. Az orosz színházak közül esupán két legfiatalabb orosz színház, és pedig a Munkásifjúság leningrádi színháza és a Moszkvai forradalmi színház vesznek részt az olimpiádon.

Scen Hedin kutatási anyagát Stockholm városának ajándékozta. Sven Hedin, hírneves ázsiai utazó nővére, Alma Hedin, uton levő fivére megbízásából közölte Stockholm városa tanácsával, hogy Sven Hedin, utazásai közben felvett összes iratváltásait, vázlatait és könyveit muzeumi célokra Stockholm városának ajándékozta. A gyűjteményt a Maer-tó mentén építendő házban helyezik el, amelyet Sven Hedin színt Stockholm városának ad ajándékba.

Felrobbant egy délkinai municioraktár. Bécsből jelentik: Londonon keresztül érkező jelentés szerint Sanghai közelében egy municioraktár a levegőbe repült. A robbanásnak hat halottja és több mint ötven súlyosan sebesült áldozata van. A nyomozás adatai szerint a robbanást merénylet okozta.

A nemzetközi moziipar fejlődése. Genfből jelentik: A nemzetközi munkabizottság érdekes adatokat közöl a nemzetközi kinematográfiai ipar fejlődéséről. Az első nyilvános mozielőadást 1895. december 28-án tartották meg. Napjainkban a kinematográfiai iparba investált tőke meghaladja a négy milliárd dollárt. Az összeg fele az Egyesült-Államokra esik, ahol a moziipar a harmadik helyen áll, illetve mindjárt a konzerv- és autóipar után következik. Franciaország két milliárd frankot investált a moziiparba, Anglia 70 millió fontot és Japán 12 millió jent. Németországban egyetlen nagy társaság 45 millió márkát felett rendelkezik. Az egész földkerekségen 57 ezernél több mozi van. Az Egyesült-Államokban 25.000, Németországban 5000, Angliában 4000, Franciaországban 4000, Olaszországban és Spanyolországban 2-2000, Svédországban 1800 és Csehszlovákiában 1000-nél több mozi létezik. Amerika 25 ezer mozija hetenkint 100 millió embert fogadhat be. Az 1927. évben Észak-Amerikában 473, Japánban 407, Németországban 278, Angliában 106, Franciaországban 74, Kinában 57, Ausztriában 15 és Dániában 10 filmet állítottak elő. A kinematográfiai vállalatok az Egyesült-Államokban 225.000 munkást, 30.000 statisztát és több ezer művészt foglalkoztatnak. Németország fővállalataiban 4000 munkást dolgoztat. Angliában a moziipar 70.000 embernek ad kenyeret.

Régi görög szindarab előadása modern ruhában. Londonból jelentik: A Bradford Collegeben, minden évben, az idén is rendeztek klasszikus színelőadást és ez alkalommal egy Arisztófanesz-vígjátékot adtak elő a diákok. Az előadást, amelyen az angol tudósvilág tagjai nagy számmal jelentek meg, azért volt különösen érdekes, mert a klasszikus darabot az eredeti formájában és ógörög nyelven adták elő, stílusos karénnel, amelyeket angol zeneszerzők állítottak össze. Csak a korhűöltözetről mondtak le az előadók, modern angol ruhában jelentek meg a színpadon és úgy szavalták el a halhatatlan görög verseket a tudósközönség nagy örömeire. A hatásnak nem ártott a modern ruha és a tudósok városra tansolták a tenyerüket.

Az új menetrendet tartalmazza a „Calauza-Utmutató” ingyenes reklámlap júniusi száma, azonkívül még tartalmazza az összes autóbussz menetrendeket, állami, megyei és városi közhivatalokat, elsőrendű speciális orvosok címseit és a legjobb beszerzési forrásokat. Minden szálloda portásánál ingyen kapható.

Anglában büntetni akarják a hazugságot. Londonból jelentik: A gyerekeket egyik-másik módon meg el lehet szoktatni a hazudástól, a felnőtteknél azonban minden módszer kiletástalannak bizonyul, ha a hazugság az illetőknek előnyhöz. Tisztelet érdemel tehát az a kísérlet, hogy legalább a nyilvános vitaközvetítésben büntetés szankciójával küszöböljék ki a hazugságot. Burns Isaac és Diamond C. arra a megállapodásra lépett, hogy nyilvános vitaközvetítést folytatnak az oroszországi állapotokról, még pedig ezzel a feltétellel: mindegyikük 10-10 fontot helyez letébe s minden esetben, amelyben hazugságon érik, egy-egy fontot, egy félgyászágért pedig egy fél fontot veszti. A dologban csak az a bökkenő, hogy nehéz lesz megtalálni azt a pártot felül álló szakértőt, aki megállapítja, hogy hazugság, illetőleg félgyászág-e valami.

Váratlanul meghalt Iconar Simon, a kolozsvári rendőrség érdemes detektívje. Iconar Simon rendőrségi detektív tegnap délután hosszabb kirándulást tett a kolozsvári külvárosokban, ahol inspektorok körütnyit végezte. Estefelé fáradtan tért be a Newyork-kávéházba, mert pihenni akart. Alighogy letelpeedett azonban, rövidesen olyan rosszul lett, hogy halálhalványan a földre bukott. A megrémült vendégek azonnal értesítették a mentőket, akik a detektívet beszállították a klinikára. Sajnos azonban, a mentők akciójának semmi eredménye nem volt, mert mire Iconarral a klinikára értek, az érdemes detektív kiszendvedett. Iconar Simon súlyos vesebaja óta meg. Ez okozta váratlan halálát is. Iconar Simon egyike volt a kolozsvári rendőrség, illetőleg előbb a sziguranca egyik legderekabb és legüzetlenebb detektívjeinek, aki anakidején Puchlapek Gyulával együtt, önzetlenül vett részt Mittelmann Gyula ártatlanságának felderítésében, illetőleg felderítésének kísérletében. Hosszu heteken keresztül járta a Székelyföldet, hogy Mittelmann valódi gyilkosainak nyomára jusson és hogy ez mégsem sikerült neki, minden bizomnyal nem rajta mulott. Hirtelen halála kollégái és ismerősei körében fajra és felekezetre való tekintet nélkül, nagy részvétet keltett.

Budapest Freytdler jövőben

Budapest, június 5. Budapesten ma a fejlődő Budapestne minisztercabinetet kezesztendők színpadon csak élni, tudószaguló autóbussz Páris-Róma légiója egyéb technikai eszközökkel. A mai ifjúságnak része abban, hogy láthassa, mégis, ha egy nyurga, fekete arcu ur tűnik fel, sen felvasalt karinját és vékonytalpú lépked könnyedén, békevilág népszerűt látják és úgy járómsz, mint Sz kiránduló diákereje és Freystedtler tot, nem is szókta. Ugy jár-kel, ebbe városban, mintha rákból lépett volna távozott korszak u dett volna és lemar Budapest ezerkilen dájának...

Tízmillió stedtler- Freystedtler mind régi korszak mintá éppen finánciális egy gyümölcsözöb módja, rugalmas megmaradt békebeli lépést tartott a val, folyton fejlődő ebben a vonatkozó is behódolt az anya eszméjének. Freytdler békeben is tekint a nagyságról be keztek akörül, hogy a 3-4 millió. Magyont 10 millióra hogy tuloznának.

Az összes hatalmatézetek és vállalat kivétel nélkül 30- gorodtak össze, a ezzel szemben hason rapodott.

Áruba utcai pa A legérdekesebb nál, hogy minél sz kerül a mai moder nál inkább, vonzódi nál jobban kíváncs ságba. Muzeum-ute tázni magát már jó táinak kijelentette, most már a főváro zajának, ahol a ny fejlődő főváros mi zavaró benyomásai.

Ez az oka állító híres Muzeum-utcai delmi tiz szobás lakar költözni és va des villanegyedbe Freystedtler pasa láta meg a legalk az erősebb visszavó szerint csak nyole s élni, de viszont hat ami valószínűleg p pasánál a hiányzó kott két szobát. El esztendeig tiz szob könyven fog nyolc haesak nem gondos is, valami más nag jelen esetben egy 1

850. A Muzeum-utcai vevőt a pasa, amel szeretne kapni, te pusztá épületért, a nyitotta a pasa, ho tizletember, mert o lotáért, amennyiér

Fürdőruhát és harisnyát SIPOS-nál

vegyen Cluj, C. Reg. Ferdinand 8

Milyen a modern i
Megmutatja R
Az iro
raciona
című két kö
Ára 3
UJ KELET

Budapest egyetlen pasája eladja otthonát

Freytädler pasa még jobban visszavonul és a jövőben csak üzleteinek és fogatának kíván élni

Budapest, június 5. Lovag Freytedler Jenő pasa a mai amerikai stílusban fejlődő Budapestnek egyik legszebb remiszencjeit keltő élő emléke, a béke-szándék színpompás illúziójában akar csak élni, tudomást nem venni a száguldó autóbuszokról, Budapest—Páris—Róma légijáratokról és minden egyéb technikai csodáról...

A mai ifjuságnak a legtrikábban van része abban, hogy Freytedler pasát láthassa, mégis, ha a Gerbeaud előtt egy nyurga, feketebajszu, jellegzetes áru ur tűnik fel, akinek kétoldalt erősen felvasalt karimája kalap ül a fején és vékonytalpu eszarpén cipőben lépkel könnyedén, már tudják, hogy a békevilág népszerű Freytedler pasáját látják és úgy járják körül kétszer-háromszor, mint Szent István szobrát a kiránduló diáksereg a Halászbástyán.

És Freytedler nem érti a bámulatot, nem is szokta észrevenni. Úgy jár-kel ebben a zürzavaros fővárosban, mintha valami távoli szférából lépett volna ki, mintha egy el-távozott korszak utolsó sorában lépkedett volna és lemaradt volna a lármás Budapest ezerkilencszázharmincas csodájának...

Tízmillióra becsülik a Freytedler-vagyont

Freytedler minden vonatkozásban a régi korszak mintaképe maradt, csak éppen finánciális morálja idomult át egy gyümölcsözőbb irány felé. Életmódja, rugalmassága, gondolkodása megmaradt békebelinek, vagyona ellenben léptet tartott a technika haladásával, folyton fejlődött, gyarapodott és ebben a vonatkozásban maga a lovag is behódolt az anyagi fejlődés kellemes eszméjének. Freytedler vagyona már a békeben is tekintélyes volt, amelynek a nagyságáról beszéltek, viták keletkeztek akörül, hogy alól vagy felül van a 3-4 millió. Ma a Freytedler-vagyont 10 millióra becsülik, anélkül, hogy túloznak.

Az összes hatalmas tőkeerejű pénzintézetek és vállalatok a háború után kivétel nélkül 30-80 százalékkal zsugorodtak össze, a Freytedler-vagyon ezzel szemben hasonló arányokban gyarapodott.

Aruba boesájta Muzem-utcai palotáját

A legérdekesebb Freytedler pasánál, hogy minél szorosabb kapcsolatba kerül a mai modern üzleti élettel, annál inkább vonzódik a magányba, annál jobban kívánczik a visszavonultságba. Muzem-utcai palotájában sem érzi magát már jól, mint egyes barátainak kijelentette, kelles közepében él most már a főváros folyton fokozódó zajának, ahol a nyüzsgő, kavargó és zajló főváros minden idegessége és zavara benyomásai veszik körül.

Ez az oka állítólag annak, hogy a híres Muzem-utcai palotájának fejedelmi tiz szobás lakosztályából is ki akar költözni és valahol az egyik csendes villanegyedbe visszavonulni.

Freytedler pasa valahol Budán találta meg a legalkalmasabb környéket az erősebb visszavonultságra, ahol hirszerint csak nyolc szobában fog ezentul élni, de viszont hatalmas parkja is lesz, ami valószínűleg pótolni fogja majd a pasánál a hiányzó és esetleg megszo-kott két szobát. Elyégre, ha valaki 40 esztendőig tiz szobában él, nem egy-könnyen fog nyolc szobába beletörődni, csak nem gondoskodik, mint a pasa is, valami más nagy területről, ami a jelen esetben egy 10 holdas park.

850 ezer pengő a palota
A Muzem-utcai palotára most keres-tevőt a pasa, amelyért 850 ezer pengőt szeretne kapni, természetesen csak a pusztá épületért, amivel ismét bebizo-nyította a pasa, hogy több mint kitünő üzletember, mert olyan árat kér a pa-lotáért, amennyiért ugyanazt két pél-

Milyen legyen a modern irodaüzem?
Megmutatja Raith Tivadar:
Az irodaüzem racionalizálása
cími két kötetes könyve.

Ara 391 lej az UJ KELET könyvosztályába

dányban tudja felépíttetni. Talán sikerül a híres fejedelmi palotát magas áron Freytedlernek, most már hagyományossá vált szerencséjével értékesíteni, talán nem.

A pasa új villájával kapcsolatban

KÖZGAZDASÁG

A tisztviselő jogi helyzete a vállalat megszűnése esetén

Mi lesz az írásbeli szerződésekkel

Inzolvencia, csőd, likvidálás redukálja a magasabb felmondási időt

Az üzletbezárások, vállalatmegszűnések, inzolvenciák és csödek gazdasági rázásában végtelenül fontos annak a jogi helyzetnek a tisztázása, amelyet ezek a tények a tisztviselők és a kereskedelmi alkalmazottak kondíciói tekintetében kreálnak.

A régi jogállapot szerint a vállalat megszűnése feljogosította az alkalmazottat, hogy a törvényes felmondási időre fizetését igényelje.

Az új munkaiügyi törvény azonban lényegesen megváltoztatta ezt a helyzetet, mert a törvény 76. paragrafusa kimondja, hogy a munkaszerződést az üzlet bezárása, a vállalkozó fizetésének megszűntetése, vagy csődje, de bármely más ok is, mint üzletátruházás, fuzió, likvidálás megszünteti, fennmaradván az alkalmazottnak az a joga, hogy követelhesse a megkezdett és a következő hónapokra járó fizetését.

A törvénynek ez az intézkedése az egyszerűbb ipari és kereskedelmi munkásokat kétségtelenül kedvezőbb helyzetbe hozza, mint amilyen helyzetük az alkalmazási szerződés egyébkénti megszűnése esetén volna. A most említett kategóriáknak törvénytörvény szerint ugyanis csak 14 napos felmondási-időhöz van joguk, tekintet nélkül a szolgáltatásban el-

arról beszélnek, hogy a parkot úgy képezteti ki, hogy miniatűr méretben oda-variánsolja a békebeli Stefánia-utat és e ciből fogatot vásárol, amelyen ked-vere kikocsikázhatta magát, mint vala-mikor a boldog esztendőben, amely kedvtelésnek azóta nem tud hódolni. Új rezidenciájában egyáltalán egy kis kiszakított Budapestet valószínűleg majd meg hamisítatlan békeállapotokkal és emlékekkel.

töltött idő tartamára.

Nem tűnik ki ugyan világosan a törvényből, de igen valószínű, hogy a bírói gyakorlat a fontosabb teendőkké megbizott alkalmazottakra és tisztviselőkre is vonatkoztatni fogja a 76. paragrafust, ami által legtöbb esetben teljesen illuzoriussá válik a törvény 93. paragrafusában megállapított és fokozatosan emelkedő magasabb felmondási idő.

Mint látható, az ügy sokkal nagyobb jelentőségű, mint ahogyan első pillanatban gondolni lehetne, mert igen könnyen megtörténhetik, hogy hosszú évek óta szolgálatot teljesítő, elsőrangú vezető pozícióban lévő tisztviselők, akiknek a törvény alapján egy évi, vagy még ennél is nagyobb felmondási időhöz van joguk a 76. paragrafus szerint kénytelenek lesznek kéthavi végkielégítéssel távozni a megszűnt vállaltól. És még sokkal komplikáltabbá teszi a helyzetet az a körülmény, hogy az említett törvényszakasz imperatív hangja, üzletbezárások, fizetés megszüntetés, csőd, fuzió és likvidálás esetén megszüntetni látszik az alkalmazott és főnöke között létesült szolgálati szerződéseket is, úgyhogy ez az egyedül paragrafus alkalmas arra, hogy összerombolja az új munkatörvény egész rendszerét.

Ujra kísért a vámháború Németország és Románia között

Június 10.-től a német cikkek az általános vámtarifa importilletékeit fizetik. A gyógyszerkülönlegességek vámjá változatlan maradt

Május 30-án este az összes romániai vámhivatalok távirati utasítást kaptak a pénzügyminisztériumtól, amely azt írja elő, hogy június 10-iktől kezdődően a Németországból érkező árukat az ugynevezett általános vámtarifa tételei alapján vámolják el. Ez a miniszteri rendelet közgazdasági nyelven azt jelenti, hogy június 10-én életbelép Románia és Németország között a vámháború. Praktikusán azt jelenti, hogy a német árukat nem az ugynevezett minimális tarifa alapján vámolják el, mint minden más állam áruját, hanem a 30-50 százalékkal magasabb importilletékeket tartalmazó generális vámtarifa alapján, melyet eredetileg azokkal az országokkal szembeni alkalmazásra állapított meg, amelyekkel Románia nem fog tudni kereskedelmi szerződést kötni.

A német-román vámháború az utóbbi időben többször is felmerült komoly lehetőség gyanánt, különösen amióta a német kormány az importvámok nagyarányu emelésével lehetetlenné tette a román mezőgazdasági termékek bevitelét. Románia, miután ez a tilalom súlyosan érintette, az előzetes kereskedelmi tárgyalásokat sietve megindította, hogy ezek révén érjen el könnyítéseket a román gabonaexport érdekében. De a saját agrártermesztéssel tudatosan védő Németországi egyfelől saját mezőgazdasági érdeklődésének pressziója miatt, másfelől pedig amiatt sem tudott komoly engedményeket tenni, mert akkor a legfőbb vámkedvezmény klauzúljára való hivatkozással az amerikai gabonaexport is joggal követelhetné, illetve automatikusan még kellene kapja a román gabona számára adott könnyítéseket, az viszont Németország egész mezőgazdasági termelési programját felborította volna.

A román-német kereskedelmi tárgyalások tehát megszakadtak, illetve Románia közölte a német kormányval, hogy csak akkor hajlandó a tárgyalásokat folytatni, ha a további megbeszél-

ések Bukarestben fognak lefolyni és nem Berlinben. Amennyiben pedig bizonyos határidőig Németország részéről nem történik kezdeményezés a kereskedelmi tárgyalások folytatására, Románia kénytelen lesz a németországi cikkekkel szemben ugyanolyan eljárást tanusítani, amilyent a német kormány léptetett életbe a romániai árukkal szemben. Amikor a román kormány ezt a demarsot elküldte Berlinbe, az ország gyáripari szövetsége terjedelmes memorandumban arra kérte a kormányt, hogy még a legvégső esetben se folytassa a vámháború eszközéséhez, mert annak egyedül csak Románia lát-hatja kárát.

A memorandum rámutatott arra, hogy amióta a németek maguk termelnek agrárcikkekkel, Románia gabonaexportja amugyis visszaesett, még a legújabb vámemelések előtt is. Eppen emiatt a két ország közötti külkereskedelmi mérleg egyenlege, amely valamikor tekintélyes aktívummal zárult Románia javára, az utóbbi időben eltűnt, vagyis Németország körülbelül ugyanolyan értékű árut vásárolt Romániától, mint amilyen összegű árut elad Romániának. Ha tehát Románia most vámháborúba lép Németországgal, ezzel csak rosszul járna, mert a maga termékeit más országokban sem tudja — a németek nemzetközi kapcsolatai révén még kevésbé mint rendes körülmények között — elhelyezni, viszont a generális vámtarifa importvámjai mellett lehetetlenség lesz behozni az országba azokat a gépeket, amelyek Németországon kívül másutt sehol sem szerezhetők be és amelyekre a belföldi iparnak nélkülözhetetlen szük-sege van.

Az ipar intervenciójára a kormány annakidején meghosszabbította a Németországnak adott határidőt a kereskedelmi tárgyalások folytatására. Időközben itt járt dr. Schacht, a német Birodalmi Bank volt elnöke, aki a német kormányt megbízásából tárgyaláso-

kat folytatott a román gabona németországi elhelyezéséről. Ugy látszik a tárgyalások nem vezettek eredményre, dr. Schacht megbízói nem fogadták el a román kormány feltételeit és így került sor az említett pénzügyminiszteri utasítás szétküldésére, miután a német delegáció vezetője is elutazott a román fővárosból, amely a vámháború kitörését jelenti a két ország között.

A vámháború lökenti a harisnya és kesztyűárakat, valamint a gépeket illeti, mert ezekből a cikkekkel importált még mindig nagy tételeket Románia. A gyógyszerkülönlegességekre az új rendelkezés nem vonatkozik, mert tudvalevően a vámtarifa ezekre a specialitásokra nem állapít meg maximális importilletékeket. Érinteni fogja a vámháború a romániai hiteléletet közvetve és közvetlenül is, amennyiben bizonyosra vehető, hogy a német bankok és cégek fel fogják mondani Romániában elhelyezett kölcsöneiket és hiteleiket is. Ez azonban azért nem jelent közvetlen veszélyt, — habár veszélyt mindenképpen jelent — mert ezeket a követeléseket a németek többnyire Romániában kénytelenek perelni és nem lehetetlen, hogy a vámháborúra való tekintettel a kormány az ilyen természetű követelésekre ki fogja mondani a moratóriumot a vámháború időtartamára.

Reméljük azonban, hogy az aránytalan harc nem fog idáig fajulni, mert ennek Románia kiszámíthatatlan kárát látna nemzetközi viszonylatokban is.

Kiélesedett a német szénválság. Berlinből jelentik: A szénválság újabb mélyre ment, mint a múlt évben. A Vereinigte Stahlwerke újabb tömegesen boesájtotta el a bányászokat. A gelsenkircheni bányászszövetegység igazgatósága bejelentette a hatóságoknak, hogy újabb 1200 embert fog elbocsájtani. A bochumi bányászszövetegység június 15-ével újabb 600 embert boesájtott el. A szocialisták a közeli napokban a tömeges elbocsájtások miatt interpellálni fognak a Reichstagban.

Külföldi bankárok Budapesten. Budapestről jelentik: Az utóbbi napokban számos külföldi bankképviselője jelent meg a magyar fővárosban. Közöttük van a Haes and Son Holden londoni, a Guaranty Trust és az Irving Trust newyorki bankházak képviselője. A külföldi bankárok jelenléte összefüggésben van a magyar kormány által tervbe vett záloglevelek kibocsájtásával. Jól értesült pénzügyi körökben tudni vélik, hogy dr. Wekerle pénzügyminiszter a záloglevelek kibocsájtását már rá is bízta egy vezető pesti pénzintézetre. Ez a pénzintézet a jövőben minden más fizetési kikapcsolásával, tisztára záloglevelek kibocsájtásával foglalkozik. Az új címletek elhelyezése körül tárgyalások folynak külföldi bankkörökkel, amelyek azonban még nincsenek lezárva.

A Skoda-részvények fiaskója a párisi tőzsdén. Párisból jelentik: A napokban a párisi börzére az Union Europeenne, a Schneider Creuzot bankja révén bevezették a Skoda-részvényeket. A részvények elhelyezése egészen minimális volt és remény sincs arra, hogy megjavuljon. A franciáknak idegen részvényekkel szemben való tartózkodó magatartása ugyanis legelősebben mutatkozott ezeken a részvényeken, amelyeknek éppen most támadt egy konkurrensa a B. J. Z. részvényekben, amiket éppen francia származásuk miatt erősen vásároltak. Ezeket az értékpapírokat 3078 frankkal jegyezték, de órák alatt 5500-ra ugrott fel az árfolyamuk.

BÁRHOL MEGJELENT KÖNYVET MEGKAPHAT AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.

Apróhirdetések

KERESEK jul. vagy aug. 1-re belvárosban vagy belvároszhoz közel 2 szoba, konyha, mellékhelyiségek, álló lakást, fűdőszobával, esetleg anélkül. Pontosan fizetek. Címeket a kiadóba kérek.

SCHWARTZ IG-NÁCÉN orth. köcsér VEGETÁRIUS ET-TERMÉ és tejcsarnok Reg. Ferdinand (We-selényi-utca) 10. szám alatt megnyit. Ugyan-ott naponta friss tehen és bivalytej, ugyas- tón naponta frissen készített tejszin, tejföl vaj és túró kapható. Csöcsömöknek és betegeknek állandóan egy tésztától fejt tej is kapható házhöz szál-lítva is.

KÉT SZOBA kony- hással komfortos lakás azonnal kiadó Ézte- kezni d. e. 11-1 óra közt str. Memorandu- mui 10. I. emelet az udvaron dr. Weisz Fül- löpnl.

EGY SZOBA KONY- HA előszoba, fűdő- szoba július 1-re ki- adó. Cal. Dorobantilor 33. sz.

ÓVA DÉKKÉPES volt vidéki kereske- dő raktárnoki vagy fel- ügyelői, esetleg más hasonló állást keres. „Megbizott” jellegre a kiadóba.

Színház—Művészet

A színpad Chaplinja utálja a tapsot és nyugodtan szeretne élni

Beszélgetés Max Pallenberggel, a világhírű német színésszel a sikerről, a színházi közönségről és a némafilmről

Az európai színpadnak ma legérdekesebb és legmarkánsabb alakja ma kétségtelenül Max Pallenberg. Szerepkörét nem lehet pontosan meghatározni, éppen úgy komikus, mint drámai hős, talán az egyetlen régivágású színész, akinek mindegy a szerepkör, aki mindent egyformán jól játszik. Östehetség, áldott kedélyű komédiás, a szó legnemesebb értelmében. Tíz napos vendég szerepére érkezett Budapestre a bécsi Deutsches Volkstheater társulatával és a Vigszínházban a legkülönbözőbb szerepekben fog vendégszerepelni. A nagy külföldi művészeket azonban ugylátszik fátumszerűen üldözi a balserenecs mostanában Budapestben: a kitűnő Pallenberg már első este is indiszponáltan, súlyos rekedtséggel küzdve lépett színpadra Molnár Ferenc „Egy-kettő-három” című vígjátékában. Másnap pedig már eltiltotta a professzor a fellépéstől és most két napig némaságra van ítélve. A Svábhegyi Szanatóriumban kerestem fel a művészt, aki kijátszva a tilalmat, megszegte a némasági fogadalmat és halanként bár, de mégis szívesen felelt kérdéseimre.

— Életem legkellemetlenebb estéje volt ez a legutóbbi — mondja Pallenberg. — Az „Egy-kettő-három” előadásán valóságos szenvedtem és szerepemből a negyedrészt sem tudtam kihozni annak, mint máskor. Elképzelhetetlen kint jelent a színész számára, ha a színpadon előadás közben bereked. Háromszor abba akartam hagyni az egészet és a legnagyobb akaraterőmre volt szükség, hogy mégis végigjazzsam a szerepet. No de Pollatsek professzor azzal biztat, hogy hamar rendbejövök és holnap talán már folytathatom is vendégjátékomat.

Már mosolyog Pallenberg, derűsen, gondtalanul. Ez az örökké mosolygó arc az ő igazi ábrázata. A mosoly megfiatalítja. Markáns művészi fejednek a dus szöke haj adja meg a germán jellegét, egyébként azonban a jólismert igazi komédiás-arc ez, az örökké fintorra kész kedves ripacs-arc.

A sablonos kérdések helyett hagyom kedve szerint beszélni.

— Allandóan más országban, más nagyvárosokban, mindig más együttesekkel játszom. Annnyiféle színpadon lépek fel, hogy nincsenek is allandó partnereim. A leggyakrabban mégis Berlinben és Bécsben játszom. Ennek a két városnak a színházi közönsége egészen eltérő. A berlini közönség kegyetlen, nem bocsátja meg a legkisebb hibát sem és nem ad semmiféle koncessziót. Berlinben minden este újra meg kell hódítani a közönséget, ott nem elég az ugynevezett „beérkezetség” és mindenkor el lehet készülni mindenki a bukásra. A bécsi közönség már sokkal barátságosabb és korántsem olyan kritikus, mint a berlini. Egyformán szívesen játszom azonban mind a két városban és örülök, ha megnevettettem a közönséget bárhol is. Akár hiszi azonban, akár nem, a tapsot nem szeretem. Hazudnék, ha azt állítanám, hogy nem esik jól nekem is a siker, hiszen akkor nem is volnék igazán színész, de a tapsban állni és hajlongani nekem mindig kínos. Általában az utóbbi időben egyre jobban vágyom a nyugalomra. Talán azzal lehetne ezt magyarázni, hogy tizenhat éves korom óta allandóan a színpadon élek. Tény az, hogy körülbelül egy év óta allandóan keresem azt a helyet, ahol abszolút nyugalomban élhetnék, a mai lázas, hajszás korban azonban, sajnos, sehol sem tudom megtalálni ezt az áldott helyet. Így tehát utazom tovább is egyik helyről a másikra és őszel Amerikában is fel fogok lépni, ahol Molnár Ferenc „Liliom”-át fogom játszani. Ennek a vendégjátéknak már most örülök és úgy érzem, hogy ebben a költői darabban nagy sikerem lesz. Egyébként mindent szívesen játszom, csak jó szerep legyen.

— Miért nem szerepel filmben, vagy hangosfilmben?
— Még csak moziba sem járok — fe-

leli Pallenberg — nem hogy filmeznék. Egyedül Chaplin filmjeit nézem meg, más filmet soha. Így tehát még csak véleményem sincs a filmről, még kevésbé a hangosfilmről.

Nem véletlen, hogy Pallenberg a film hírességei közül csak Chaplint szereti. Sokban hasonló ez a két nagy nevetettő, mindegyikükben megvan a könnyes mosoly, a keserű grimaszba torzuló kacagásnak az árnyalata, ami mindenki mástól megkülönbözteti őket. Joggal lehet Pallenberget a színpad Chaplin-jének nevezni és amikor ezt megmondom, látszik rajta, hogy tetszik neki ez a cím.

— Ezért a megtisztelő címért egy fényképet dedikálók cserébe — mondja mosolyogva és amint elindulunk a szanatórium parkjának széles alléjában, minden póz nélkül, egyszerűen beszél tovább magáról, házasságáról, feleségéről: Fritzi Massaryról a híres színésznőről, akire nagyon büszke. Még sok mindenről beszélné, de szembejön velünk a szanatórium egyik orvosa, aki tréfásan megfenyegeti Pallenberget és ráparancsol, hogy pihentesse a hangszálait.

A művész engedelmessékedik, ettől kezdve a szavát sem hallom, hanem jelekkel érteti meg magát. Szerencsére Pallenberg olyan jó színész, hogy az arcjátékából is megértem mindent.

A Magyar Színház irodájának közleményei:

Ma utoljára látható a Magyar Színházban:

ZÁRT AJTOK MÖGÖTT (John Gilbert) és OTHELLO (Titta Ruffoval)

Felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy a Magyar Színház szenzációs sikerű filmműsora: a „Zárt ajtók mögött” (Négy fal) című kalandtörténet John Gilberttel és az „Othello” című hangos, éneklő film Titta Ruffoval, ma 3, 5, 7 és este 9 órákor utoljára látható a Magyar Színházban.

Holnap nagy premiere:
EMBERFALÓ VÁROS

Aki szereti a filmet, annak igazi vö-

Az árleszállítások között is rendkívüli alkalom

Nagy Tavaszi Könyvvásár

(Száraz értékes, világhírű mű, irodalmi érdekességek ép úgy, mint művészeti tanulmányok és a könnyű, gyakorlati tudományosság váltakoznak az egyes csoportokban.)

I. csoport:

Chemia: Ostwald, 320 old. — 185.—
Fizika: Tangl, 352 old. — 146.—
A föld: Raoul Francé, 304 old. — 212.—
A fény: Pogány, 360 old. — 146.—

Összesen 689.—

helyett leszállított ár:
298 lej

II. csoport:

H. Bergson: A relativitás elmélete — 106.—
Alexander: Filozófia — 159.—
Ferrero: Az ókori civilizáció — 99.—
Dános: A szocializmus története — 212.—
Alexander: Művészet — 159.—

Összesen 735.—

helyett leszállított ár:
298 lej

III. csoport:

Schoppenhauer: Tanulmányok I—II.
Schoppenhauer: Életbölcesség
La Rochefoucauld: Gondolatok
4 kötetben 489.— lej bolti ár helyett

leszállított ár:
199 lej

IV. csoport:

Dauthendey: A Bivató nyole órája — 99.—
Karinthy F.: Együgyű lexikon — 47.—
Lesneur: A bosszu — 106.—
Fereczky Sári: Estétől hajnalig — 99.—
Burrroughs: Tarzan bestiai — 106.—
Mathers: A révész — 99.—

Összesen 575.—

helyett leszállított ár:
264 lej

Csoportonként utánvétellel szállítja az
UJ KELET könyvosztálya Kolozsvár
A teljes 42 kötetet 1700 lejért 300 lejes havi részletfizetés ellenében szállítjuk. Siessen a megrendeléssel, mert a készlet minden csoportból kevés és kár volna ezt a ritka alkalmat elmulasztania.

rösbetűs ünnepnapja lesz holnap. A Magyar Színházban be fogják mutatni az „Emberfaló város”-t, ezt a szédítően nagyszabású, remekbe készült amerikai filmcsodát, amely az utóbbi hónapokban diadallal járta be az egész világot. Nem szükséges más ajánló levél ennek a filmnek, mint ennyi: 1. Az „Emberfaló város”-t Vajda Ernő írta. 2. Az „Emberfaló város” eseménye annyira izgalmas és érdekfeszítő, hogy minden jelenetét visszafojtott lélekzettel figyeli a közönség. 3. Az „Emberfaló város” a nagy világvárosok közönségét hónapokig tartotta izgalomban. 4. Az „Emberfaló város” főszerepeit Nancy Carol (az Ábris rózsája hősnője), Richard Arlen (a Wings hőse) és Lukács Pál játssza. 5. Az „Emberfaló város” megszerzése fantasztikus pénzdíjazatokkal járt, ennek dacára a hely-
árak: 20 és 10 lej. 6. Az „Emberfaló város” szombaton és pünkösd vasárnapján látható mindennap 3, 5, 7 és este 9 órákor.

Két matiné: A VADON KIRÁLYA és EGY BANK-JEGY KALANDJAI

A pünkösdünnepnek két matiné tartanak a Magyar Színházban: Vasárnap délelőtt 11 órákor a „Vadon király”, pünkösd hétfőjén délelőtt 11 órákor pedig „Egy bankjegy kalandjai” kerül bemutatásra. Hely-árak: 15 és 10 lej.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Pénteken: 3, 5, 7 és 9 órákor: I. Othello. Titta Ruffo. II. Zárt ajtók mögött. Szombaton: 3, 5, 7 és 9 órákor: Az emberfaló város. Coethail. — Főszereplők: Nancy Carlo, Lukács Pál, Richard Arlen.
Vasárnap: délelőtt 11 órákor: A vadon király. Matiné 15 és 10 lejes hely-árakkal. Ferd Tompson.
Vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órákor: Az emberfaló város. Nancy Carol, Lukács Pál, Richard Arlen.

Hirdessen az Uj Keletben

RÁDIÓ MŰSOR

Idő Középeurópai

Péntek, június 6.

Budapest. A Fejes szalonzenekar hangversenye. Paul Lincke: Grigri-nyitány. Waldteufel: Tavasz visszatérése. Poppy: Balett-szvit. Leuschner: Jégvirágok — orosz ábránd. Lehár: Eva — operettgyűjtemény. Egyesült erővel. — egyveleg. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 12.05: Hangverseny. Gastaldon: Musica Proibita. Tarnay Alajos: Oh, mért oly későn. Radnai: Varróly dala. Hubay: Román. Molnár Antal-ifj. Wlassics: A te utadra. Damokos László-Radványi Gy.: Miért. Verdi: Traviata. — Germont ária. Harom régi magyar népdal. Fráter Lőránt-dalok. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 4: Thury Mária meséi. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Hírek. 5: Erdődy Mihály novellái: A gyerek. A pókháló. 5.30: Magyar népdalok és csárdások. Zongorán előadja: Kárpáth Zoltán dr. 6: Császár Elemér dr. egyetemi ny. r. tanár előadása: „Képek a magyar irodalom multjából”. 6.35: Sacy von Blondel előadása: „A hangos filmfelvétel”. 7: Gramofonhangverseny. Drigo: Les Millions. Mariano Muzas: Mi Tierra. Verdi: Alarcosbál — duett. Raff: Cavatina. Wagner: A bolygó hollandi. Kienzi: A bibliai ember — „Oh szép ifjuság”. Puccini: Bohémek — duett. Verdi: Othello halála. 30: Dr. Ernst Hackl németnyelvű előadása. 8.25: Egyfelvonásosok. Utána kb. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

Bukarest. 21.15: Rádiózenekar. Közben hírek.

Bécs. 21.15: Hangverseny

Berlin. 20.30: Hangverseny.

Köln. 24: Haydn, Schubert és Beethoven vonósnyegyes.

Varsó, Kattovitz. 20.15: Filharmonikus hangv. Csajkovszkij műveiből.

Riga. 19.03: Szimfonikus hangv.

Róma. 21.02: Operett.

Milánó. 20.30: Szimfonikus hangv. Beethoven, Mozart, Haydn, Pizzetti, Smetana műveiből.

Ost. 20: Énekar.

Toulouse. 20: Operarészletek.

Prága. 21: Egzotikus zene.

Brünn. 20: Rádiózenekar.

Szombat, június 7.

Bukarest. 16: Rádiózenekar. 20: Dal-est. 20.30: Színházi előadás. 21.15: Hegedűjáték, utána hírek.

Budapest. 9.15: A m. kir. I. honvédegyezred zenekarának hangversenye. Losonezi-induló. Az ideális feleség — ringó. A pesti nők — nyitány. A vig-özeveg — egyveleg. Orosz paraszt táncok a „Kukuska” c. operából. Ha ketten szeretnek. Egyszerű számadás — dalok „A drótosót” c. operettből. 9.30: Hírek.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A rádió házi kvartettjének hangversenye. — Strauss: Furesz háború — ábránd. Handel: Siciliano. Ibanex: Java mazurka.

Tarnay: Magyar csipke. Strauss István Miért van szív — keringő. Padilla: Szerenád. Romberg: Lover-fox. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 4: A Magyar Cserkészszövetség előadása. Faragó Ede orsz. vezető tiszti. „Az öregeskereszt problémái”. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A Szociális Missziótársulat előadásorozata. 5.30: Kovács Andor humoros konferánzia. 6: A Székelyvárosi zenekar hangversenye. Erkel: Magyar ünnepi nyitány. Strauss: Kék Duna-keringő. Goldmark: A dur Scherzo. Wagner: Tannhauser — Erzsébet belépője. Joshibito: Japán szvit. Thomas: Mignon — nyitány. 7.25: Sule Antal felolvasása: „A modern hirlapírás és a rádió”. 7.55: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása. 8: Az Operaház diszeldadásának közvetítése. Erkel: Himnusz. Erkel: Ünnepi nyitány. Erkel: „István király” — részletek a dalmiából. Utána kb. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye.

Bécs. 18.30: Hangverseny.

Berlin. 19.30: Dalok.

Hamburg. 17.30: Részletek Weber „Büvös vadász” c. operájából. 19.15: Olasz áriák.

Varsó. 22: A madarak és az emberek éneke.

Kattovitz. 20: A Moniuszko-ünnep megnyitása.

Poznan. 22.30: Táncczene.

Milánó. 21.15: Kamarazene.

XIII ÉVF.
Cluj—Kol
június 7
5690 ÉV

Az Uj Kelet az
és bánati zs
nap
Cikkünk után
forrás megjel
Kéziratokat ne
és megörzésükre

Lapza

ma

Bucaresti-Buka
Kelet tudósítóját
zació erejével ha
a hír, hogy Káro
lanul repülőgépe
Az utóbbi napok
tárgyalásai és az
megnyilvánult ne
ennek a belátható
ménynek voltak

A volt trónörök
előtt Párisból Bé
vette fel az öszez
veivel. Ma délutá
indult Bécsből és
leszállt a száma
A volt trónörökös
délyi származású
gép pilótája az u
mászau Christescu
mosfalvai repülő
ték, hogy egy ké
érkezett. Károly
volt.

A szamosfalvai
zókét egy előkelő
várt, akivel a v
percig beszélgete
egyik katonai ép
idő múlva teljes
szes kitüntetései
Ekorra már
tisztikara érte
röl. A volt trón
seregilett tiszt
bornok meles
szesítették.

Károly herce
kor ismét rep
9 óra 30 per
érkezett a ba
A repülőterem
rolyt, sőt a k
aggódtak is s
három repülő

Károly
azonnal a
rályi palot
A kormány
volt Károly ér
nyeiről.

Beavatott k
a volt trónörö
Miklós régens
lét a régens
Károly repül
cel egy másik
amelyen Gusti
sek utaztak, a
kös kíséretébe
Félórával